

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO

dotycząca projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego
terenu w rejonie ulicy Polnej w Gnieźnie

opracowanie:

mgr inż. Katarzyna Milczarek

Katarzyna Milczarek
mgr inż. gospodarki przestrzennej
nr dyplomu 126165 z dn. 30.06.2014r.
Uniwersytet im. A. Mickiewicza w Poznaniu

Poznań, 18 września 2020 r.

SPIS TREŚCI

1. Informacje ogólne.....	3
1.1. Przedmiot i cel opracowania, podstawy prawne	3
1.2. Metoda opracowania, wykorzystane materiały	4
2. Charakterystyka stanu i funkcjonowania środowiska	6
2.1. Położenie i użytkowanie terenu.....	6
2.2. Rzeźba terenu	7
2.3. Budowa geologiczna, surowce mineralne	7
2.4. Warunki wodne	8
2.5. Gleby	11
2.6. Formy ochrony przyrody	12
2.7. Flora i fauna	12
2.8. Dziedzictwo kulturowe i zabytki.....	13
2.9. Klimat lokalny.....	13
2.10. Jakość powietrza.....	13
2.11. Klimat akustyczny.....	14
3. Informacja o zawartości i głównych celach projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego.....	17
3.1. Cel opracowania projektu planu.....	17
3.2. Ustalenia projektu planu.....	17
3.3. Powiązania z innymi dokumentami.....	19
3.4. Potencjalne zmiany stanu środowiska w przypadku braku realizacji ustaleń projektu planu	20
4. Istniejące problemy ochrony środowiska istotne z punktu widzenia projektu planu	20
5. Cele ochrony środowiska ustanowione na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym i krajowym oraz sposoby ich uwzględniania w projekcie planu	21
6. Przewidywane oddziaływanie ustaleń projektu planu na środowisko.....	28
6.1. Oddziaływanie na powierzchnię ziemi.....	28
6.2. Oddziaływanie na krajobraz.....	29
6.3. Oddziaływanie na powietrze	29
6.4. Oddziaływanie na klimat.....	30
6.5. Oddziaływanie na wody	31
6.6. Oddziaływanie na zasoby naturalne	32
6.7. Oddziaływanie na rośliny, zwierzęta, różnorodność biologiczną	33
6.8. Oddziaływanie na dobra materialne i zabytki	33
6.9. Oddziaływanie na ludzi i klimat akustyczny.....	34
6.10. Oddziaływanie na formy ochrony przyrody oraz na cele i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 i integralność tego obszaru	35
6.11. Oddziaływanie na całość środowiska przyrodniczego	36
7. Informacja o możliwym transgranicznym oddziaływaniu na środowisko	37
8. Rozwiązania mające na celu zapobieganie, ograniczanie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko	37
9. Przewidywane metody analizy skutków realizacji ustaleń projektu planu oraz częstotliwość jej przeprowadzania.....	37
10. Rozwiązania alternatywne do rozwiązań zawartych w projekcie planu lub wyjaśnienie ich braku	38
11. Streszczenie.....	38

1. Informacje ogólne

1.1. Przedmiot i cel opracowania, podstawy prawne

Przedmiotem opracowania jest prognoza oddziaływania na środowisko dotycząca projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego terenu w rejonie ulicy Polnej w Gnieźnie, zwanego w dalszej części opracowania „projektem planu”.

Plan sporządzany jest na podstawie Uchwały Nr VII/99/2019 Rady Miasta Gniezna z dnia 24 kwietnia 2019 r.

Dla przedmiotowego terenu obowiązują ustalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego terenu zabudowy mieszkaniowo-usługowej przy ul. Polnej i ul. Wrzesińskiej w Gnieźnie (mpzp057), zatwierdzonego Uchwałą Rady Miasta Gniezna Nr IX/93/2007 z dnia 30 maja 2007 r. (Dz. Urz. Woj. Wlkp. z dnia 3 grudnia 2007 r. Nr 174, poz. 3789) oraz, w niewielkiej części, miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego terenu "Cukrowni" w Gnieźnie, zatwierdzonego Uchwałą Rady Miasta Gniezna Nr XXIV/271/2008 z dnia 18 czerwca 2008 r. (Dz. Urz. Woj. Wlkp. z dnia 8 września 2008 r. Nr 149, poz. 2631).

Głównym celem prognozy, jest określenie skutków działań związanych ze zmianą sposobu zagospodarowania terenu i ich wpływ na całokształt środowiska, jego poszczególne komponenty oraz na warunki życia i zdrowie ludzi.

Prognoza skutków oddziaływania miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego na środowisko jest elementem systemu planowania przestrzennego, wprowadzonym ustawą z dnia 7 lipca 1994 r. o zagospodarowaniu przestrzennym, z nowelizacją zawartą w ustawie z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (Dz. U. z 2020 r. poz. 1219).

Na obowiązek sporządzenia prognozy oddziaływania na środowisko dotyczącej projektu planu miejscowego wskazuje również art. 17 pkt 4 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. z 2020 r. poz. 293 ze zm.).

Aktualnie obowiązek sporządzenia prognozy oddziaływania na środowisko wynika z ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2020 r. poz. 283 ze zm.). Zgodnie z art. 51 ust. 1 wyżej wymienionej ustawy organ opracowujący projekt dokumentu sporządza prognozę oddziaływania na środowisko.

Przepisy tej ustawy są wdrożeniem do polskich regulacji prawnych ustaleń podjętych na poziomie międzynarodowym i unijnym w Dyrektywach Wspólnot Europejskich, w tym:

- Dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2011/92/UE z dnia 13 grudnia 2011 r. w sprawie oceny skutków wywieranych przez niektóre przedsięwzięcia publiczne i prywatne na środowisko (Dz. Urz. L 26 z dnia 28 stycznia 2012 r.),
- Dyrektywy Rady 92/43/EWG z dnia 21 maja 1992 r. w sprawie ochrony siedlisk przyrodniczych oraz dzikiej fauny i flory (Dz. Urz. WE L 206 z dnia 22 lipca 1992 r.),
- Dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2001/42/WE z dnia 27 czerwca 2001 r. w sprawie oceny wpływu niektórych planów i programów na środowisko (Dz. Urz. WE L 197 z dnia 21 lipca 2001 r.),
- Dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2003/4/WE z dnia 28 stycznia 2003 r. w sprawie publicznego dostępu do informacji dotyczących środowiska i uchylającej Dyrektywę Rady 90/313/EWG (Dz. Urz. WE L 41 z dnia 14 lutego 2003 r.),
- Dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2003/35/WE z dnia 26 maja 2003 r. przewidującej udział społeczeństwa w odniesieniu do sporządzania niektórych planów i programów w zakresie środowiska oraz zmieniającej w odniesieniu do udziału społeczeństwa i dostępu do wymiaru sprawiedliwości Dyrektywę Rady 85/337/EWG (Dz. Urz. UE L 156 z dnia 25 czerwca 2003 r.),
- Dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2008/1/WE z dnia 15 stycznia 2008 r. dotyczącej zintegrowanego zapobiegania zanieczyszczeniom i ich kontroli (Dz. Urz. UE L 24 z dnia 29 stycznia 2008 r.).

Zgodnie z wyżej wymienioną ustawą z dnia 3 października 2008 r., prognoza oddziaływania na środowisko stanowi podstawowy dokument niezbędny do przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko, jakiej wymaga projekt miejscowego planu zagospodarowania

przestrzennego, wyznaczający ramy dla późniejszej realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko.

Według art. 48 ust. 1 i 1a ustawy o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko, organ opracowujący projekt miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego może, po uzgodnieniu z właściwymi organami, o których mowa w art. 57 i art. 58, odstąpić od przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko, w przypadku spełnienia przesłanek wskazanych w art. 48 ust. 1, ust. 3-5 ww. ustawy.

Prognoza staje się dokumentem z chwilą jej wyłożenia do publicznego wglądu na okres 21 dni łącznie z projektem planu, po uprzednim ogłoszeniu w miejscowej prasie. Przy wyłożeniu, projekt planu i prognoza są przedmiotem społecznej oceny, a ustalenia prognozy mogą mieć bezpośredni wpływ na decyzje Rady Miasta w sprawie uchwalenia planu.

1.2. Metoda opracowania, wykorzystane materiały

W prognozie oddziaływania na środowisko analizie i ocenie podlega projekt uchwały w sprawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego, część tekstowa uchwały oraz rysunek planu, stanowiący obowiązujący załącznik graficzny uchwały.

Zgodnie z ustawą z dnia 3 października 2008 r., prognoza oddziaływania na środowisko winna rozpatrywać zagadnienia w dostosowaniu do stopnia szczegółowości projektowanego dokumentu, w tym wypadku do projektu planu miejscowego zagospodarowania przestrzennego, zawierając:

- informacje o zawartości, głównych celach projektowanego dokumentu oraz jego powiązaniach z innymi dokumentami,
- informacje o metodach zastosowanych przy sporządzaniu prognozy,
- propozycje dotyczące przewidywanych metod analizy skutków postanowień projektowanego dokumentu oraz częstotliwości jej przeprowadzenia,
- informacje o możliwym transgranicznym oddziaływaniu na środowisko,
- streszczenie sporządzone w języku niespecjalistycznym,
- oświadczenie autora, a w przypadku gdy wykonawcą prognozy jest zespół autorów – kierującego tym zespołem, o spełnieniu wymagań, o których mowa w art. 74a ust. 2, stanowiące załącznik do prognozy,
- datę sporządzenia prognozy, imię, nazwisko i podpis autora, a w przypadku gdy wykonawcą prognozy jest zespół autorów - imię, nazwisko i podpis kierującego tym zespołem oraz imiona, nazwiska i podpisy członków zespołu autorów.

Ponadto prognoza winna określać, analizować i oceniać:

- istniejący stan środowiska oraz potencjalne zmiany tego stanu w przypadku braku realizacji projektowanego dokumentu,
- stan środowiska na obszarach objętych przewidywanym znaczącym oddziaływaniem,
- istniejące problemy ochrony środowiska istotne z punktu widzenia realizacji projektowanego dokumentu, w szczególności dotyczące obszarów podlegających ochronie na podstawie ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. z 2020 r. poz. 55),
- cele ochrony środowiska ustanowione na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym i krajowym, istotne z punktu widzenia projektowanego dokumentu oraz sposoby, w jakich te cele i inne problemy środowiska zostały uwzględnione podczas opracowywania dokumentu,
- przewidywane znaczące oddziaływania, w tym oddziaływania bezpośrednie, pośrednie, wtórne, skumulowane, krótkoterminowe, średnioterminowe i długoterminowe, stałe i chwilowe oraz pozytywne i negatywne na cele i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru, a także na środowisko, a w szczególności na: różnorodność biologiczną, ludzi, zwierzęta, rośliny, wodę, powietrze, powierzchnię ziemi, klimat, zasoby naturalne, zabytki, dobra materialne, z uwzględnieniem zależności między tymi elementami środowiska i między oddziaływaniami na te elementy.

Prognoza winna przedstawiać również:

- rozwiązania mające na celu zapobieganie, ograniczanie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko, mogących być rezultatem realizacji

projektowanego dokumentu, w szczególności na cele i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru,

- biorąc pod uwagę cele i geograficzny zasięg dokumentu oraz cele i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru rozwiązania alternatywne do rozwiązań zawartych w projektowanym dokumencie wraz z uzasadnieniem ich wyboru oraz opis metod dokonania oceny prowadzącej do tego wyboru albo wyjaśnienie braku rozwiązań alternatywnych, w tym wskazania napotkanych trudności wynikających z niedostatków techniki lub luk we współczesnej wiedzy.

Zgodnie z art. 52 ust. 1 ustawy z dnia 3 października 2008 r., informacje zawarte w prognozie powinny być opracowane stosownie do stanu współczesnej wiedzy i metod oceny oraz dostosowane do zawartości i stopnia szczegółowości projektowanego dokumentu.

Stosownie do wymogu art. 53 wyżej wymienionej ustawy, zakres i stopień szczegółowości informacji zawartych w niniejszej prognozie został uzgodniony z właściwymi organami, wskazanymi w art. 57 i 58 ww. ustawy, tj. regionalnym dyrektorem ochrony środowiska i państwowym powiatowym inspektorem sanitarnym.

W prognozie wykorzystano wymagania aktów prawnych związanych z ochroną środowiska i innych przepisów szczególnych.

Prognozę opracowano w oparciu o pakiet informacji zawartych w materiałach:

- 1) materiały kartograficzne:
 - mapa zasadnicza 1:1 000,
 - mapa topograficzna 1:10 000,
 - mapa hydrograficzna 1:50 000;
- 2) dokumenty i inne materiały:
 - uchwała Nr VII/99/2019 Rady Miasta Gniezno z dnia 24 kwietnia 2019 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego,
 - projekt miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego,
 - Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Gniezno, zatwierdzone uchwałą Nr XV/141/2000 Rady Miasta Gniezno z dnia 11 lutego 2000 r., z późniejszymi zmianami,
 - Program Ochrony Środowiska dla Miasta Gniezna na lata 2017-2021,
 - Program Ochrony Środowiska dla Miasta Gniezna do roku 2012 z perspektywą do roku 2016,
 - Plan gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry, przyjęty rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 18 października 2016 r. (Dz. U. z 2016 r. poz. 1967),
 - Strategiczny plan adaptacji dla sektorów i obszarów wrażliwych na zmiany klimatu do roku 2020 z perspektywą do roku 2030, Ministerstwo Środowiska, Warszawa, październik, 2013 r.,
 - Gumiński R., 1951, Meteorologia i klimatologia dla rolników, Państwowe Wydawnictwo Rolnicze i Leśne. Warszawa,
 - Kondracki J. 2002. Geografia regionalna Polski. Wydawnictwo Naukowe PWN, Warszawa,
 - Mikołajków J., Sadurski A., red., 2017, Informator PSH. Główne Zbiorniki Wód Podziemnych w Polsce, Państwowy Instytut Geologiczny, Warszawa,
 - wnioski złożone do planu,
 - obowiązujące przepisy prawne;
- 3) strony internetowe:
 - <http://www.gios.gov.pl>,
 - <http://poznan.wios.gov.pl>,
 - <http://www.psh.gov.pl>,
 - <http://geologia.pgi.gov.pl/>,
 - <http://maps.geoportal.gov.pl>,
 - <https://www.google.pl/maps>,
 - <http://mgniezno.e-mapa.net/>.

Powyższe materiały oraz informacje przekazane przez Urząd Miejski pozwoliły rozpoznać stan środowiska, jego użytkowanie, podatność na degradację oraz możliwości podniesienia jego kondycji. Prognozę oddziaływania na środowisko sporządzono przy zastosowaniu metody opisowej, polegającej na charakterystyce istniejących zasobów środowiska oraz łączeniu w całość posiadanej wiedzy o dotychczasowych mechanizmach funkcjonowania środowiska i wskazaniu, jakie potencjalne skutki mogą wystąpić w środowisku w wyniku realizacji ustaleń planu. Skonfrontowano zaproponowane rozwiązania planistyczne z istniejącymi uwarunkowaniami przyrodniczymi. Oceniono potencjalne zagrożenie środowiska oraz wpływ skutków realizacji ustaleń planu na jego funkcjonowanie. Zwrócono uwagę na ewentualne niepożądane konsekwencje, proponując sposoby ich zminimalizowania. Prognozę oddziaływania na poszczególne komponenty środowiska przedstawiono za pomocą techniki listy identyfikacyjnej, w zakresie, jaki umożliwia obecny stan dostępnej informacji o środowisku oraz w dostosowaniu do stopnia szczegółowości ustaleń projektu planu.

2. Charakterystyka stanu i funkcjonowania środowiska

2.1. Położenie i użytkowanie terenu

Obszar opracowania projektu planu położony jest w centralnej części miasta Gniezno, w rejonie ulicy Polnej. Obejmuje teren o powierzchni ok. 3,8 ha. Na przedmiotowym obszarze występuje zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna, zabudowa mieszkaniowa wielorodzinna oraz budynki gospodarcze, biurowe i szklarnie wchodzące w skład gospodarstwa ogrodniczego (Ryc. 1.).

Zgodnie z ewidencją gruntów omawiany obszar stanowią grunty orne – RIIIa, RIIIb, RIVb, RV oraz grunty rolne zabudowane - Br-RIIIa, Br-RIIIb, Br-RV.

W ciągu ulicy Polnej, we wschodniej części obszaru opracowania, występuje sieć wodociągowa, kanalizacji sanitarnej, napowietrzna sieć elektroenergetyczna niskiego napięcia, gazowa oraz telekomunikacyjna. Na omawianym terenie brak sieci kanalizacji deszczowej.

Sąsiedztwo przedmiotowego obszaru stanowią tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej, tereny ogrodów działkowych, tereny wód powierzchniowych oraz nieużytki. W odległości ok. 80 m na północ od granicy opracowania przebiega linia kolejowa nr 353 relacji Poznań Wschód - Skandawa oraz linia kolejowa nr 281 Oleśnica - Chojnice, natomiast w odległości ok. 25 m na wschód od granicy opracowania przebiega trasa Gnieźnieńskiej Kolei Wąskotorowej relacji Gniezno - Ostrowo.

Ryc. 1. Lokalizacja obszaru objętego projektem planu na tle ortofotomapy

Źródło: <http://mapy.geoportal.gov.pl/>

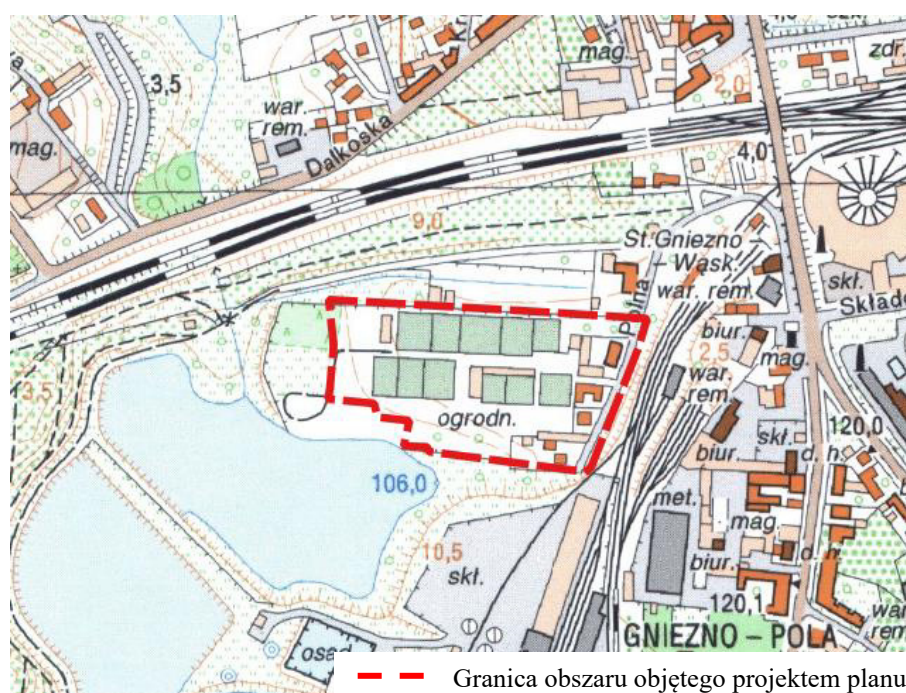
2.2. Rzeźba terenu

Według podziału Polski na regiony fizycznogeograficzne J. Kondrackiego (2002) przedmiotowy obszar położony jest w granicach prowincji Niż Środkowoeuropejski (31), podprowincji Pojezierza Południowobałtyckie (314-316), makroregionu Pojezierze Wielkopolskie (315.5), w mezoregionie Równina Wrzesińska (315.56).

Miasto Gniezno położone jest w strefie krawędziowej wzniesień morenowych ukształtowanych w okresie ostatniego zlodowacenia. Rzeźbę terenu miasta charakteryzuje ekspozycja i nachylenie w kierunku południowym. Ponadto występuje duży udział pagórków morenowych (110 – 130 m n.p.m.), dolin, rynien jeziornych i obniżeń terenowych, często zabagnionych, położonych wysoko, zazwyczaj na wysokości 100 – 105 m n.p.m.¹

Obszar objęty opracowaniem jest płaski, położony na wysokości ok. 110,0 m n.p.m. (Ryc. 2.). Generalny spadek terenu występuje w kierunku południowo-zachodnim. Przedmiotowe grunty nie należą do potencjalnie zagrożonych ruchami masowymi lub osuwiskami.

Ryc. 2. Lokalizacja obszaru objętego projektem planu na tle mapy topograficznej

Źródło: <http://mapy.geoportal.gov.pl>

2.3. Budowa geologiczna, surowce mineralne

Pod względem geologicznym przedmiotowy teren znajduje się w obrębie jednostki tektonicznej niecka szczecińsko-mogileńsko-łódzko-miechowska, powstałej w wyniku oddziaływania lądolodu skandynawskiego w okresie zlodowacenia bałtyckiego fazy poznańskiej. W budowie geologicznej występują utwory kenozoiczne oraz mezozoiczne, przykryte osadami trzeciorzędowymi, w skład których wchodzi mułki, mułowce, piaski drobnoziarniste, piaski różnoziarniste, ropy, mułki i węgle brunatne miocenu. Przykrywają je osady czwartorzędowe, gdzie dominują piaszczysto-gliniaste utwory akumulacji lodowcowej, budujące wysoczyzny morenowe fazy poznańskiej zlodowacenia bałtyckiego.

¹ Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Gniezno

Zgodnie ze Szczegółową mapą geologiczną Polski w podłożu większości obszaru opracowania występują piaski i żwiry wodnolodowcowe (sandrowe), natomiast w jego zachodniej części występują torfy.²

Na przedmiotowym terenie nie występują złoża surowców mineralnych.

Omawiany obszar położony jest w zasięgu występowania najkorzystniejszych struktur wodonośnych - udokumentowanego Głównego Zbiornika Wód Podziemnych nr 143 Subzbiornik Inowrocław - Gniezno.³ Subzbiornik Inowrocław - Gniezno (GZWP nr 143) należy do wglębnych struktur hydrogeologicznych i ma dobrą izolację od powierzchni terenu utworami słabo przepuszczalnymi, które skutecznie chronią go przed zanieczyszczeniem z powierzchni terenu i poziomów wodonośnych czwartorzędu. Warstwy wodonośne tworzą piaski drobne i pylaste neogenu (miocenu) i paleogenu (oligocenu). Zasoby dyspozycyjne GZWP nr 143 oszacowano na 92 552 m³/d, co stanowi 40,0% zasobów odnawialnych oraz 57% zasobów pochodzących z infiltracji i przesączania z warstw nadkładu uzyskanych na modelu.

Dla subzbiornika Inowrocław - Gniezno nie wyznaczono obszaru ochronnego ze względu na niską podatność na zanieczyszczenie z powierzchni terenu warunkowaną wglębny usytuowaniem i dobrą izolacją utworami słabo przepuszczalnymi. Zagrożenia antropogeniczne, jakie mogą oddziaływać na GZWP nr 143, są związane ze zubożeniem zasobów w wyniku intensywnej eksploatacji oraz pogorszeniem jakości wód zbiornika (wzbudzenie ascenzyjnego dopływu wód gorszej jakości). Zagrożenie jakości wód GZWP nr 143 może wynikać z nieodpowiednich warunków funkcjonowania ujęć wód podziemnych (nieprzestrzegania ograniczeń hydrogeologicznych – nadmierna eksploatacja) mogą przyczyniać się do intensyfikowania dopływu wód o gorszej jakości ze strefy wód zasolonych i o podwyższonej barwie oraz dopływu wód zasolonych od struktur solnych.⁴

2.4. Warunki wodne

Wody powierzchniowe

Obszar miasta Gniezna położony jest na dziale wodnym Strugi Gnieźnieńskiej, na obszarze wododziałowym rzek Wrześnicy i Wełny. Dział wodny tych rzek przecina prostopadle strefę moren czołowych, położonych na północ od Gniezna. Podstawowe działy wodne wskazują dwa kierunki spływu wód powierzchniowych – na północ z dorzecza rzeki Wełny i na południe z dorzecza rzeki Wrześnicy. Poza tymi zasadniczymi kierunkami, lokalne kierunki odpływu powierzchniowego są bardziej zróżnicowane i uzależnione od przebiegu działów wodnych niższych rzędów w mieście.

Głównymi drogami odpływu powierzchniowego z terenu miasta są: dolina Strugi Gnieźnieńskiej oraz rynna wypełniona przez jeziora Winiary, Wełnickie i Strzyżewskie włączone poprzez Potok z Róży w dorzecze rzeki Wełny. Ponadto do zewnętrznego systemu hydrograficznego należy położona w odległości ok. 5 km na wschód od granicy miasta rynna jezior – Wierzbiczany i Jankowskiego w dolinie rzeki Wełny, łączącej się powyżej rynną jezior Winiarsko – Wełnicko – Strzyżewską.⁵

W sąsiedztwie terenu objętego projektem planu znajdują się zbiorniki wodne związane z rynną glacialną, w obrębie której występują jeziora: Pustachowskie, Dalki, Jelonek, Świętokrzyskie, Winiary, Róża i Wełnickie.

Na podstawie mapy zagrożenia powodziowego, zawierającej zgodnie z przepisami ustawy Prawo wodne m.in. granice zasięgu wód o prawdopodobieństwie wystąpienia $p=1\%$ (tj. średnio raz na 100 lat) oraz $p=10\%$ (tj. raz na 10 lat) ustalono, że teren objęty opracowaniem znajduje się poza obszarem szczególnego zagrożenia powodzią, na którym prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest średnie i wynosi raz na 100 lat ($p=1\%$), jak również poza obszarem obszarze szczególnego zagrożenia powodzią, na którym prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest wysokie i wynosi raz na 10 lat ($p=10\%$). Ponadto, przedmiotowy teren znajduje się poza obszarem, na którym prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest niskie i wynosi raz na 500 lat ($p=0,2\%$) oraz poza

² <http://geologia.pgi.gov.pl/>

³ <http://geologia.pgi.gov.pl/>

⁴ Mikołajków J., Sadurski A., red., 2017, Informator PSH. Główne Zbiorniki Wód Podziemnych w Polsce

⁵ Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Gniezno

obszarem narażonym na zalanie w przypadku zniszczenia lub uszkodzenia wału przeciwpowodziowego.

Monitoring stanu wód, prowadzony jest według tzw. Ramowej Dyrektywy Wodnej. Obecnie przedmiotem badań monitoringowych jakości wód powierzchniowych są jednolite części wód powierzchniowych (JCW). Pojęcie to, wprowadzone przez Ramową Dyrektywę Wodną, oznacza oddzielny i znaczący element wód powierzchniowych taki jak: jezioro, zbiornik, strumień, rzeka lub kanał, część strumienia, rzeki lub kanału, wody przejściowe lub pas wód przybrzeżnych.

Teren opracowania projektu planu zlokalizowany jest w granicach naturalnej jednolitej części wód powierzchniowych (JCWP) rzecznych Wełna do Lutomni (PLRW600025186339), na obszarze dorzecza Odry, w regionie wodnym Warty.

Zgodnie z rozporządzeniem Dyrektora Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej w Poznaniu z dnia 28 lutego 2017 r. w sprawie określenia w regionie wodnym Warty wód powierzchniowych i podziemnych wrażliwych na zanieczyszczenie związkami azotu ze źródeł rolniczych oraz obszaru szczególnie narażonego, z którego odpływ azotu ze źródeł rolniczych do tych wód należy ograniczyć (Dz. U. Woj. Wielkopolskiego z 2017 r. poz. 1638) JCWP Wełna do Lutomni należy do jednolitych części wód wrażliwych na zanieczyszczenie związkami azotu ze źródeł rolniczych w regionie wodnym Warty.

Monitoring jakości wód powierzchniowych na przedmiotowym obszarze prowadzony był przez Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Poznaniu. Zgodnie z „Oceną stanu jednolitych części wód rzek i zbiorników zaporowych w roku 2017-2018”, przeprowadzoną w punkcie pomiarowo-kontrolnym Wełna - Żerniki, znajdującym się w granicach JCWP Wełna do Lutomni, najbliższej obszaru opracowania, badania wykazały co następuje:

- klasa elementów biologicznych - I,
- klasa elementów fizykochemicznych - poniżej stanu dobrego,
- klasa elementów hydromorfologicznych - II,
- stan ekologiczny - umiarkowany.

Klasyfikacji dokonano na zasadach określonych w ówczesnie obowiązującym rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 21 lipca 2016 r. w sprawie sposobu klasyfikacji stanu jednolitych części wód powierzchniowych oraz środowiskowych norm jakości dla substancji priorytetowych (Dz. U. z 2016 r. poz. 1187), które zostało uchylone w dniu 2 lipca 2019 r. przez ustawę z dnia 20 lipca 2017 r. Prawo wodne.

Zgodnie z ww. rozporządzeniem dla klasyfikacji elementów biologicznych klasa I oznaczała stan bardzo dobry biologicznego wskaźnika jakości wód powierzchniowych. Stan poniżej dobrego dla elementów fizykochemicznych oznaczał niespełnienie wymogów klasy II. Klasę II w zakresie elementów hydromorfologicznych nadawano jeżeli dla jednolitej części wód powierzchniowych, takiej jak kanał, struga, strumień, potok oraz rzeka, niewyznaczonej na podstawie przeglądu warunków hydromorfologicznych jako sztuczna lub silnie zmieniona nie zostały spełnione wymagania dla klasy I określone w załączniku nr 1 do rozporządzenia. Zgodnie z interpretacją wyników badań, zamieszczoną w ww. rozporządzeniu, JCWP Wełna do Lutomni posiadała klasę III jakości wód powierzchniowych.

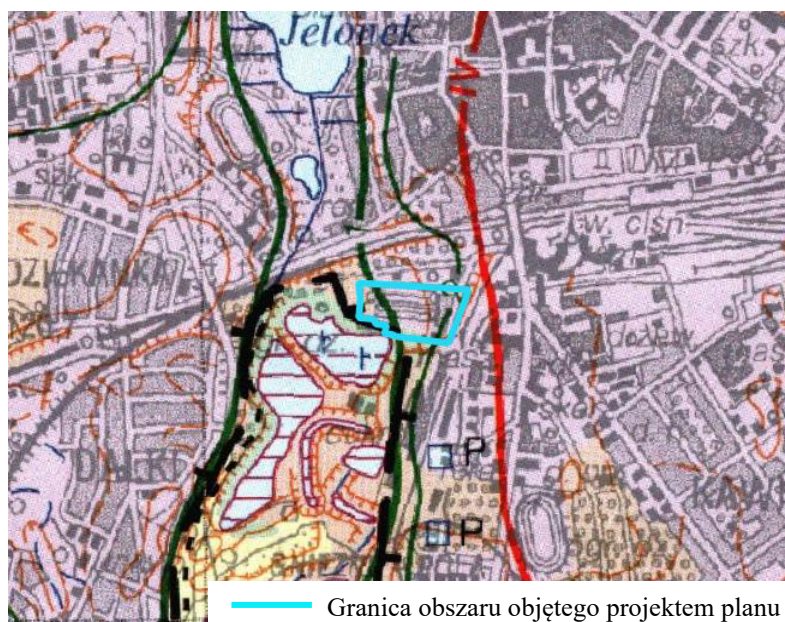
Wody podziemne

Teren miasta Gniezna, zgodnie z hydrogeologicznym podziałem kraju, znajduje się w makroregionie zachodnim Niżu Polskiego, w regionie wielkopolskim (XIII). Obszar objęty projektem planu położony jest w zasięgu jednolitej części wód podziemnych (JCWPd) nr 42 (GW600042).

Na terenie JCWPd nr 42 pierwszy poziom wodonośny stanowią utwory czwartorzędowe. Wody w utworach mioceńskich tworzą poziom wodonośny o dobrej izolacji od powierzchni i bez kontaktu hydraulicznego z poziomem czwartorzędowym. Poziom gruntowy występuje tutaj w utworach piaszczysto-żwirowych sandrów. Osady wodonośne stanowią piaski o zróżnicowanej granulacji. Obszary występowania serii nawodnionej zasilane są w wyniku bezpośredniej infiltracji opadów atmosferycznych. Ich miąższość mieści się najczęściej w przedziale od 20 do ponad 30 m. Na całym obszarze jednostki występuje poziom mioceński, dobrze izolowany od powierzchni oraz poziomu czwartorzędowego. Tworzony jest głównie przez piaski drobnoziarniste i pylaste o miąższości najczęściej 10-20 m, o stropie zalegającym na głębokości od 10 do 30 m. Poziom mioceński stanowi główny poziom użytkowy północnej części jednostki.

Według informacji zawartych na Mapie Hydrograficznej Polski na większości analizowanego terenu należy spodziewać się zalegania I poziomu wód gruntowych na głębokości ok. 1,0 - 2,0 m p.p.t., natomiast w jego zachodniej części na głębokości mniejszej niż 1,0 m p.p.t. (Ryc. 3.).

Ryc. 3. Lokalizacja obszaru opracowania na tle Mapy Hydrograficznej Polski

Kl	Przepuszczalność	Rodzaje gruntów	Kl	Przepuszczalność	Rodzaje gruntów
1	łatwa	rumosze i żwiry	4	zmienna	grunty organiczne
2	średnia	piaski i skały lite silnie uszczelnione	5	zróżnicowana	grunty antropogeniczne
3	słaba	gliny i pyły	6	bardzo słaba	skały lite słabo uszczelnione i ropy

Źródło: <http://maps.geoportal.gov.pl>

W granicach obszaru opracowania projektu planu występują przede wszystkim grunty antropogeniczne o zróżnicowanej przepuszczalności oraz, w jego zachodniej części, gliny i pyły o słabej przepuszczalności. Przepuszczalność gruntów, która określa warunki obiegu wody, związana jest z rozmieszczeniem utworów skalnych na tle rzeźby terenu. Najważniejszą rolę odgrywają cechy litologiczne skał i gruntów, które informują o zdolności do przewodzenia wody. Przepuszczalność pionowa wskazuje na możliwości zasilania wód podziemnych. Szczególną rolę odgrywa przepuszczalność utworów powierzchniowych, tj. gruntów zalegających pod warstwą poziomu próchnicznego, zwykle znajdującego się na głębokości do 1 m poniżej powierzchni terenu. Na działkach zainwestowanych przepuszczalność gruntów jest zróżnicowana, co wynika z częściowego uszczelnienia powierzchni terenu, związanego z posadowieniem budynków i utwardzeniem terenu.

Na przedmiotowym terenie nie występują ujęcia wód podziemnych. Nie wyznaczono stref ochrony ujęć wód ani stref ochrony sanitarnej cmentarzy.

Badania jakości wód podziemnych w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska prowadzone były przez Państwowy Instytut Geologiczny w Warszawie na zlecenie Głównego Inspektoratu Ochrony Środowiska. Pomiary przeprowadzone w 2016 r. w punkcie monitoringowym w miejscowości Miączynek w gminie Skoki, zlokalizowanym na obszarze JCWPd nr 42, najbliższym terenowi opracowania projektu planu, wykazały III końcową klasę jakości.

W późniejszych latach na terenie JCWPd nr 42 nie prowadzono badań jakości wód podziemnych. Ocena stanu wód podziemnych wykonana została na zasadach określonych w ówczesnie obowiązującym rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 21 grudnia 2015 r. w sprawie kryteriów i sposobu oceny stanu jednolitych części wód podziemnych (Dz. U. z 2016 r., poz. 85), które zostało uchylone w dniu 2 lipca 2019 r. przez ustawę z dnia 20 lipca 2017 r. Prawo wodne. Zgodnie

z ww. rozporządzeniem III klasa oznaczała wody zadowalającej jakości, w których wartości elementów fizykochemicznych są podwyższone w wyniku naturalnych procesów zachodzących w wodach podziemnych lub słabego wpływu działalności człowieka.

Zgodnie z informacjami dostępnymi na stronie internetowej Głównego Inspektoratu Ochrony Środowiska w 2016 r. stan chemiczny i ilościowy wód podziemnych JCWPd nr 42 został określony jako dobry.

2.5. Gleby

Zgodnie z mapą glebowo-rolniczą, gleby występujące w zachodniej części obszaru objętego projektem planu to czarne ziemie właściwe (D) wytworzone z piasków gliniastych mocnych (pgm) płytko zalegających na glinach lekkich (gl). Należą one do kompleksu pszennego dobrego (2). Pozostałą część obszaru opracowania stanowią tereny zabudowane. Zasadniczo gleby na tym obszarze zostały wytworzone z piasków gliniastych lekkich (pgl) płytko zalegających na glinach lekkich (gl) (Ryc. 4.).

Ryc. 4. Lokalizacja obszaru opracowania na tle mapy glebowo-rolniczej

Źródło: Urząd Miejski w Gnieźnie

Monitoring jakości gleby i ziemi stanowi podsystem Państwowego Monitoringu Środowiska. Monitorowanie chemizmu gleb ornich prowadzone jest w systemie monitoringu krajowego przez Instytut Uprawy Nawożenia i Gleboznawstwa (IUNG) w Puławach. Ostatnie badania gleb były prowadzone w latach 2015 - 2017.

W ramach krajowej sieci, na którą składało się 216 punktów pomiarowo-kontrolnych zlokalizowanych na glebach użytkowanych rolniczo na terenie kraju, w Wielkopolsce pobrano do badań próbki gleb w 17 punktach pomiarowych, w tym na terenie powiatu gnieźnieńskiego – 2 punkty w miejscowościach Zdziechowa w gminie Gniezno i Popielewo w gminie Trzemeszno, zlokalizowane najbliżej obszaru objętego opracowaniem.

Gleba badana w Zdziechowie to gleba dobra (klasa bonitacyjna IIIa), o przydatności rolniczej określonej przez kompleks 2 (pszenny dobry). Zmierzona wartość odczynu pH wyniosła 5,10 (odczyn kwaśny).

Gleba badana w Popielewie to gleba dobra (klasa bonitacyjna IIIb), o przydatności rolniczej określonej przez kompleks 4 (żytni (żytnio-ziemniaczany) bardzo dobry). Zmierzona wartość odczynu pH wyniosła 7,00 (odczyn obojętny).

Jako przedział optymalny dla procesów biologicznych, związanych z metabolizmem większości gatunków roślin i mikroorganizmów glebowych przyjmuje się wartości pH od 5,5 do 7,2. Wartość pH poniżej 5,1 sygnalizuje niebezpieczeństwo degradacji gleb, a wartość 7,0 świadczy o jej alkalizacji, która może wykazywać ujemne skutki dla gleby i roślin.

W analizowanych glebach nie stwierdzono nadmiernego zasolenia oraz zanieczyszczenia siarką. Zawartość siarki przyswajalnej według IUNG w badanych glebach oceniono jako niską (stopień I).

Siarka jest niezbędnym do życia roślin składnikiem pokarmowym, jednak zarówno jej nadmiar w glebie (spowodowany głównie opadem dwutlenku siarki z atmosfery), jak i zbyt niska zasobność gleby w siarkę, mogą być szkodliwe dla wzrostu roślin oraz jakości plonu. Radioaktywność gleb pozostawała na poziomie typowym dla gleb rolniczych nieskażonych. Analizy oznaczonych metali śladowych (cynku, miedzi, niklu, kadmu, ołowiu) wykazały ich naturalną zawartość, czyli stopień 0 zanieczyszczenia gleb. Nie stwierdzono także zanieczyszczenia gleb wielopierścieniowymi węglowodorami aromatycznymi (WWA), które są jedną z grup trwałych zanieczyszczeń organicznych.

W granicach opracowania projektu planu występują grunty orne należące do klasy bonitacyjnej IIIa, IIIb, IVb i V. Z uwagi położenie przedmiotowego terenu w granicach administracyjnych miasta Gniezno, nie wystąpi konieczność uzyskania zgody na zmianę przeznaczenia gruntów rolnych na cele nierolnicze. Zgodnie z art. 10a ustawy z dnia 3 lutego 1995 r. o ochronie gruntów rolnych i leśnych (Dz. U. z 2017 r. poz. 1161), ograniczanie przeznaczania gruntów na cele nierolnicze nie dotyczy gruntów rolnych położonych w granicach administracyjnych miast.

2.6. Formy ochrony przyrody

Teren objęty projektem planu położony jest poza obszarami chronionymi na podstawie ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. z 2018 r. poz. 1614 ze zm.). Najbliżej położonym obszarem Natura 2000 jest specjalny obszar ochrony siedlisk Pojezierze Gnieźnieńskie PLH300026, oddalony o około 7,3 km od granic opracowania.

2.7. Flora i fauna

Obszar opracowania projektu planu jest w znacznym stopniu zainwestowany. Na działkach zabudowanych występują m.in. takie gatunki roślin jak: świerk pospolity *Picea abies*, klon zwyczajny *Acer platanoides*, sosna zwyczajna *Pinus sylvestris*, brzoza brodawkowata *Betula pendula*, topola osika *Populus tremula*, tamaryszek *Tamarix*, bluszcz pospolity *Hedera helix*, winorośla *Vitis*, sumak octowiec *Rhus typhina*, leszczyna pospolita *Corylus avellana*. Ponadto w ogrodach przydomowych występuje roślinność trawiasta, wiele gatunków drzew owocowych, roślin zielnych oraz ozdobnych.

Na obszarze objętym projektem planu nie stwierdzono występowania roślin i grzybów chronionych na podstawie rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 9 października 2014 r. w sprawie ochrony gatunkowej roślin (Dz. U. z 2014 r. poz. 1409) oraz rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 9 października 2014 r. w sprawie ochrony gatunkowej grzybów (Dz. U. z 2014 r. poz. 1408). Na obszarze objętym projektem planu nie stwierdzono występowania chronionych siedlisk przyrodniczych.

Działki znajdujące się na obszarze objętym projektem planu są w większości ogrodzone, dlatego też fauna miejscowa występująca w ich granicach to przede wszystkim ptactwo, fauna glebowa oraz gatunki zwierząt udomowionych.

W bezpośrednim sąsiedztwie obszaru objętego opracowaniem przebiega, wyznaczony w Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Gniezna, główny ciąg ekologiczny, do którego należy zieleń znajdująca się w obszarze systemu dolinnego rynny glacialnej wypełnionej jeziorami: Jelonek, Dalki, Pustachowskie, Świętokrzyskie, Winiary, Róża, Koszyk i Wełnickie. Z jeziorami związane jest występowanie takich gatunków ptaków jak: łabędź niemy, kaczka krzyżówka, kaczka czernica, nur czarnoszyi, tracz nurogęs. Z innych ptaków występujących dość pospolicie obserwuje się: wrony, kruki, dzięcioły, kukułki, gęsi, gołębie. Z gadów zaobserwować można jaszczurki, padalce, zaskrońce, natomiast z płazów ropuchy, kumaki, żaby, rzekotki drzewne, grzebiuszki ziemne. Największą osobliwością w świecie owadów jest pluskwiak wodny, gatunek wioślaka, schwytyany w jeziorze Świętokrzyskim. Ichtiofauna ww. jezior zdominowana jest przez ryby karpioвате i okoniowate. Zdecydowanie przeważają pod względem liczebności płocie i okonie. Występują również szczupaki.⁶

Z uwagi na położenie obszaru objętego projektem planu w sąsiedztwie korytarza ekologicznego istnieje prawdopodobieństwo występowania na terenie opracowania chronionych gatunków zwierząt.

⁶ Program Ochrony Środowiska dla Miasta Gniezna do roku 2012 z perspektywą do roku 2016

2.8. Dziedzictwo kulturowe i zabytki

Omawiany obszar stanowi śródmieście Gniezna i znajduje się na zachód od zabytkowej stacji kolejowej wąskotorowej i na wschód od terenów przylegających do cukrowni. W granicach obszaru objętego opracowaniem występują obiekty objęte ochroną konserwatorską: budynki mieszkalne przy ul. Polnej 4 (działka nr 12) i ul. Polnej 5 (działka nr 11). W budynkach o wartościach kulturowych ochronie podlegają bryła, forma dachu, kompozycja elewacji, historyczny wystrój architektoniczny elewacji i stolarka. Ochronie podlega również historyczny przebieg ulicy Polnej.

Na terenie objętym projektem planu nie występują zewidencjonowane stanowiska archeologiczne ujęte w wojewódzkiej ewidencji zabytków.

2.9. Klimat lokalny

Klimat miasta Gniezna, podobnie jak całego Nizżu Polskiego, jest wynikiem ścierania się klimatu oceanicznego i kontynentalnego. Według regionalizacji klimatyczno-rolniczej R. Gumińskiego, obszar opracowania projektu planu należy do dzielnicy środkowej (VII), charakteryzującej się najmniejszym rocznym opadem, poniżej 550 mm. Niski bilans opadowy nie wyklucza jednak pojawiania się, szczególnie w porze wiosennej i letniej, lokalnych podtopień w wyniku deszczy nawalnych i burz. Czas trwania okresu wegetacyjnego waha się od 210 do 220 dni. Średnia temperatura wielolecia wyniosła 7,8°C. Charakterystycznymi cechami tego klimatu są: stosunkowo małe roczne amplitudy powietrza, wczesna wiosna, długie lato, łagodna i krótka zima z nietrwałą pokrywą śnieżną. Na omawianym obszarze przeważają wiatry z sektora zachodniego, co świadczy o wpływie mas oceanicznych na warunki pogodowe tego obszaru.

2.10. Jakość powietrza

Monitoring zmian jakości powietrza wraz z oceną poziomu substancji w powietrzu prowadzony jest na przedmiotowym obszarze przez Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Poznaniu. Zgodnie z rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 2 sierpnia 2012 r. w sprawie stref, w których dokonuje się oceny jakości powietrza (Dz. U. z 2012 r. poz. 914) miasto Gniezno należy do strefy wielkopolskiej.

Wynikiem oceny, zarówno pod kątem kryteriów dla ochrony zdrowia jak i kryteriów dla ochrony roślin, dla wszystkich substancji podlegających ocenie, jest zaliczenie strefy do jednej z poniższych klas:

1. w klasyfikacji podstawowej:

- do klasy A – jeżeli stężenia zanieczyszczenia na terenie strefy nie przekraczają odpowiednio poziomów dopuszczalnych lub poziomów docelowych,
- do klasy C – jeżeli stężenia zanieczyszczeń na terenie strefy przekraczają poziomy dopuszczalny lub poziomy docelowy powiększony o margines tolerancji, a w przypadku gdy margines, tolerancji nie jest określony – poziomy dopuszczalny lub poziomy docelowy.

2. w klasyfikacji dodatkowej:

- do klasy A1 – brak przekroczenia poziomu dopuszczalnego dla pyłu PM_{2,5} – dla fazy II tj. $\leq 20 \mu\text{g}/\text{m}^3$,
- do klasy C1 – przekroczenie poziomu dopuszczalnego dla pyłu PM_{2,5} – dla fazy II tj. $> 20 \mu\text{g}/\text{m}^3$,
- do klasy D1 – jeżeli poziom stężenia ozonu nie przekracza poziomu celu długoterminowego,
- do klasy D2 – jeżeli poziom stężenia ozonu przekracza poziom celu długoterminowego.

Dodatkową klasyfikację wprowadzono na potrzeby raportowania do Komisji Europejskiej.

Zaliczenie strefy do określonej klasy zależy od stężeń zanieczyszczeń występujących na jej obszarze i wiąże się z wymaganiami dotyczącymi działań na rzecz poprawy jakości powietrza lub na rzecz utrzymania tej jakości.

W roku 2019 opublikowano „Roczną ocenę jakości powietrza w województwie wielkopolskim za rok 2018”. W wyniku oceny, pod kątem ochrony roślin, strefę wielkopolską - dla ozonu, SO₂ i NO_x - zaliczono do klasy A.

Pod kątem ochrony zdrowia strefę wielkopolską sklasyfikowano:

- dla dwutlenku siarki, dwutlenku azotu, ołowiu, benzenu, tlenku węgla oraz kadmu, arsenu, niklu - w klasie A,
- dla pyłu PM_{2,5} - w klasie C,
- dla pyłu PM₁₀ - w klasie C,
- dla benzo(a)pirenu - w klasie C,
- dla ozonu - w klasie A.

W ramach oceny wykonano również dodatkową klasyfikację wyznaczając:

- dla pyłu PM_{2,5} klasę C1 informującą o przekroczeniu poziomu dopuszczalnego 20 µg/m³, której należy dotrzymać do roku 2020,
- dla ozonu klasę D2 w odniesieniu do celu długoterminowego, zarówno pod kątem ochrony zdrowia, jak i ochrony roślin. Termin osiągnięcia poziomu celu długoterminowego określono na rok 2020.

Należy podkreślić, że stężenia pyłu PM₁₀ wykazują wyraźną zmienność sezonową – przekroczenia dotyczą tylko sezonu zimnego (grzewczego).

Zaliczenie strefy do klasy C dla danego zanieczyszczenia oznacza konieczność wyznaczenia obszarów przekroczeń i zakwalifikowanie strefy do opracowania programów ochrony powietrza. Sejmik Województwa Wielkopolskiego Uchwałą Nr XXXIII/853/17 z dnia 24 lipca 2017 r. przyjął „Program ochrony powietrza dla strefy wielkopolskiej w zakresie pyłu PM₁₀, PM_{2,5} oraz B(a)P” (Dz. Urz. Woj. Wielkopolskiego z dnia 1 sierpnia 2017 r., poz. 5320).

2.11. Klimat akustyczny

Ze względu na powszechność występowania, zasięg oddziaływania oraz liczbę narażonej ludności, podstawowym źródłem uciążliwości akustycznych dla środowiska są hałasy komunikacyjne. Uciążliwość hałasu jest tym większa, z uwagi na to, że rozwój motoryzacji odbywa się często przy równoczesnym niedostosowaniu infrastruktury miejskiej, co powoduje nadmierną emisję hałasu, szczególnie w zwartej zabudowie śródmiejskiej. Wobec powszechności uciążliwości układu drogowego, problem hałasu kolejowego wydaje się mieć mniejsze znaczenie. Na terenie miasta Gniezna nie występują problemy związane z hałasem przemysłowym.

Wpływ na klimat akustyczny omawianego terenu ma ruch samochodowy, odbywający się ulicą Polną. Przedmiotowy obszar znajduje się dodatkowo pod wpływem oddziaływania ruchu kolejowego odbywającego się liniami kolejowymi nr 353 relacji Poznań Wschód - Skandawa oraz nr 281 Oleśnica - Chojnice. Należy zaznaczyć, że natężenie ruchu pojazdów odbywającego się ulicą Polną jest niewielkie, gdyż stanowi ona wyłącznie drogę dojazdową do pojedynczych działek zabudowanych budynkami mieszkalnymi. Natomiast hałas kolejowy odgrywa mniejsze znaczenie niż hałas drogowy, ze względu na subiektywnie mniejsze dokuczliwość tego hałasu oraz ograniczoną częstotliwość kursowania pociągów.

W odniesieniu do obszaru objętego projektem planu, występujące w jego granicach tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej oraz tereny zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej, należą do terenów wymagających ochrony akustycznej, na podstawie ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska oraz rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 14 czerwca 2007 r. w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku (Dz. U. z 2014 r., poz. 112). Dopuszczalne wartości poziomu hałasu dla ww. terenów prezentuje poniższa tabela (Tabela 1.).

Tabela 1. Dopuszczalne wartości poziomu hałasu w środowisku

Rodzaj terenu	Dopuszczalny poziom hałasu w dB		Dopuszczalny długookresowy średni poziom dźwięku A w dB		Dopuszczalny poziom hałasu w dB		Dopuszczalny długookresowy średni poziom dźwięku A w dB	
	Drogi lub linie kolejowe				Pozostałe obiekty i działalność będąca źródłem hałasu			
	L _{AeqD}	L _{AeqN}	L _{DWN}	L _N	L _{AeqD}	L _{AeqN}	L _{DWN}	L _N
Tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej	61	56	64	59	50	40	50	40

Rodzaj terenu	Dopuszczalny poziom hałasu w dB		Dopuszczalny długookresowy średni poziom dźwięku A w dB		Dopuszczalny poziom hałasu w dB		Dopuszczalny długookresowy średni poziom dźwięku A w dB	
	Drogi lub linie kolejowe				Pozostałe obiekty i działalność będąca źródłem hałasu			
	L _{AeqD}	L _{AeqN}	L _{DWN}	L _N	L _{AeqD}	L _{AeqN}	L _{DWN}	L _N
Tereny zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej i zamieszkania zbiorowego	65	56	68	59	55	45	55	45
Tereny mieszkaniowo-usługowe								

Źródło: Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 14 czerwca 2007 r. w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku

Spełnienie powyższych wymogów, określonych rozporządzeniem Ministra Środowiska nie gwarantuje stworzenia mieszkańcom warunków, w których nie występuje uciążliwe oddziaływanie hałasu. Przyjęte standardy podyktowane są realnymi możliwościami ograniczania hałasów komunikacyjnych. Ostatnie badania monitoringowe hałasu drogowego w Gnieźnie, realizowane przez Inspekcję Ochrony Środowiska, odbyły się w roku 2012. Stanowiska pomiarowe sytuowano na linii zabudowy podlegającej ochronie akustycznej, przed elewacją podlegających ochronie budynków (w odległości 1,5–2 m) lub na granicy terenów podlegających ochronie akustycznej. Mikrofon był umieszczony na wysokości 4 m nad poziomem gruntu. Badania prowadzono w porze dziennej i nocnej. Zmierzone wartości poziomu hałasu zaprezentowano w poniższej tabeli (Ryc. 5.).

Ryc. 5. Wyniki pomiarów hałasu komunikacyjnego prowadzonych przez WIOŚ w dni powszednie w 2012 r. w mieście Gniezno

Lp.	Lokalizacja punktu	Równoważny poziom hałasu L _{Aeq} [dB]	Odległość zabudowy* [m]	Natężenie ruchu [poj./h]	
				ogółem	pojazdy ciężkie
1	Gniezno, ul. Wrzesińska 189, droga krajowa nr 15, na granicy terenu zabudowy mieszkaniowo-usługowej, w odległości 5 m od drogi	70,8	15	543	120
	jw. pora nocna	68,8	jw.	133	68
2	Gniezno, ul. Roosevelta 168A, przed elewacją budynku jednorodzinnej, w odległości 15 m od drogi	64,2	15	298	87
	jw. pora nocna	60,9	jw.	27	13
3	Gniezno, ul. Gdańska 106, na linii zabudowy Zespołu Szkół Ponadgimnazjalnych nr 4	63,1	15	249	27
	jw. pora nocna	58,2	jw.	53	7
4	Gniezno, ul. Mnichowska 3, na granicy terenu zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej, w odległości 22 m od skrajnej szyny	54,3**	22	-	-
	jw. pora nocna	53,2**	jw.	-	-

** – wartości obliczone na podstawie pomiarów poziomu ekspozycyjnego hałasu, dla średniego ruchu pociągów według danych Zakładu Linii Kolejowych w Gnieźnie, tj. w porze dnia 26 pociągów osobowych, 19 pociągów pospiesznych i 16 towarowych, w porze nocy 5 pociągów osobowych, 4 pociągów pospiesznych i 9 towarowych,

Źródło: <http://poznan.wios.gov.pl/monitoring-srodowiska/halas/halas%202012.pdf>

Zgodnie z informacjami zawartymi w Uchwale Nr L/1123/18 Sejmiku Województwa Wielkopolskiego z dnia 24 września 2018 r. w sprawie określenia Programu ochrony środowiska przed hałasem dla terenów wzdłuż linii kolejowych znajdujących się na obszarze województwa wielkopolskiego obejmującego aktualizację Programu ochrony środowiska przed hałasem dla linii kolejowych o natężeniu ruchu ponad 30 000 pociągów na rok znajdujących się na terenie

województwa wielkopolskiego na lata 2014-2023, na odcinku linii kolejowej nr 353 Kobylnica - Gniezno przejeżdża ponad 30 000 pociągów rocznie (Tabela 2.). Odcinek linii kolejowej nr 353 Kobylnica - Gniezno objęty został programem ochrony środowiska przed hałasem.

Tabela 2. Dane lokalizacyjno-techniczne odcinka linii kolejowej nr 353 Kobylnica - Gniezno

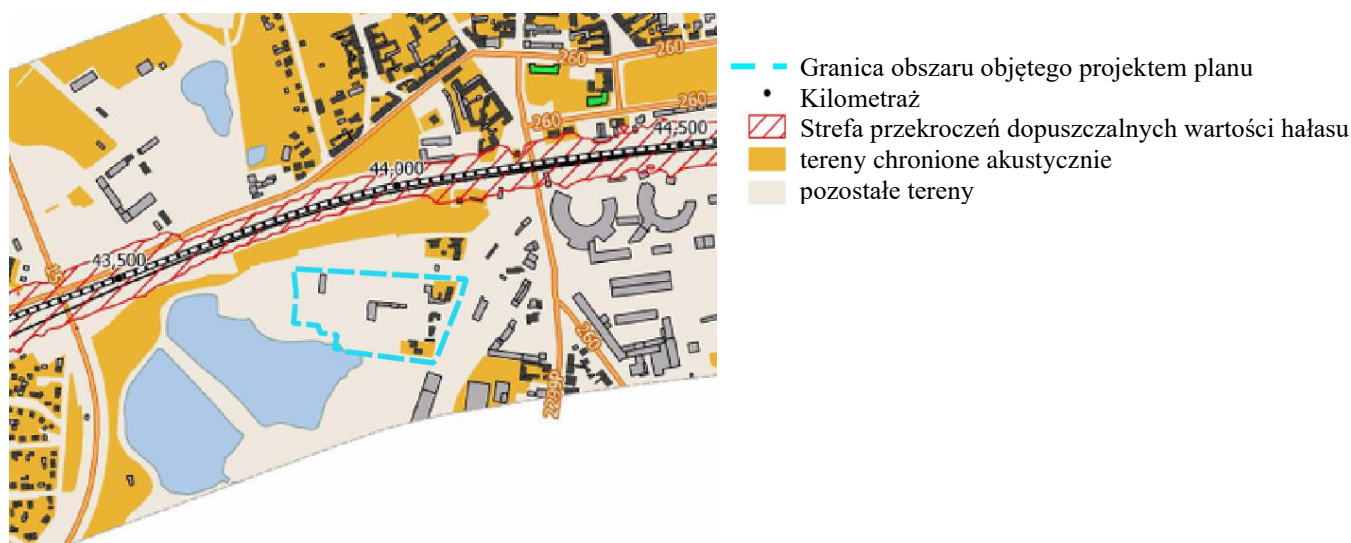
Nr linii	Km początku odcinka	Km końca odcinka	Nazwa linii	Nazwa odcinka	Długość odcinka	Liczba pociągów rocznie		
						pasaż.	towar.	ogółem
353	7+727	27+458	Poznań Wschód - Skandawa	Kobylnica - Gniezno	19.731	22 922	8 067	30 989
353	27+458	44+699	Poznań Wschód - Skandawa	Kobylnica - Gniezno	17.241	22 922	8 067	30 989

Źródło: Uchwała Nr L/1123/18 Sejmiku Województwa Wielkopolskiego z dnia 24 września 2018 r.

W ww. Programie przytoczono dane zawarte w Wieloletnim Strategicznym Programie Operacyjnym Powiatu Gnieźnieńskiego (WSPO) na lata 2014-2020, zatwierdzonym uchwałą Rady Powiatu Gnieźnieńskiego w dniu 26 listopada 2013 r., zgodnie z którym podstawowym źródłem uciążliwości akustycznych dla środowiska na terenie powiatu gnieźnieńskiego jest komunikacja drogowa i kolejowa. Wskazano, że uciążliwość akustyczna od terenów kolejowych na terenie Gniezna w roku 2002 ograniczała się do najbliższego sąsiedztwa (20 m) linii kolejowych. Podkreślono, że w stosunku do zagrożeń hałasem drogowym, hałas pochodzący od kolei ma w powiecie znaczenie drugorzędne. W roku 2007 wykonano pomiary poziomu hałasu kolejowego na terenie powiatu gnieźnieńskiego w ramach okresowych pomiarów hałasu w otoczeniu linii kolejowej nr 281 Oleśnica – Chojnice w miejscowości Skierszewo oraz w otoczeniu linii kolejowej nr 353 Poznań Wschód – Skandawa w Gnieźnie, w rejonie ul. Dalkowskiej i Wierzbiczany. Wyniki tych pomiarów wskazały na brak przekroczeń w porze dziennej na granicy sąsiadujących z liniami kolejowymi terenów podlegających ochronie akustycznej, w porze nocnej stwierdzono przekroczenie w rejonie ul. Dalkowskiej 18 w Gnieźnie.

Podstawą dla wykonania Programu przyjętego Uchwałą Nr L/1123/18 Sejmiku Województwa Wielkopolskiego z dnia 24 września 2018 r. oraz zasadniczym źródłem informacji o skali zagrożenia hałasem kolejowym była Mapa akustyczna dla odcinków linii kolejowych, po których przejeżdża ponad 30 000 pociągów rocznie, opracowana dla potrzeb państwowego monitoringu środowiska w odniesieniu do województwa wielkopolskiego, opracowana przez PKP Polskie Linie Kolejowe S.A. w październiku 2017 roku. Na jej bazie oraz w toku licznych dodatkowych analiz zidentyfikowano tereny o największych przekroczeniach dopuszczalnych poziomów hałasu. Poniżej zaprezentowano lokalizację obszaru objętego projektem planu na tle strefy przekroczeń wartości dopuszczalnych hałasu w środowisku wokół odcinka linii kolejowej nr 353, wyznaczonej poprzez zasięg izolacji hałasu dla wskaźników długookresowych poziomu dźwięku L_{DWN} i L_N o wartości dopuszczalnej zgodnie z rozporządzeniem Ministra Środowiska (Ryc. 6.).

Ryc. 6. Granica obszaru objętego projektem planu na tle strefy przekroczeń wartości dopuszczalnych hałasu w środowisku wokół odcinka linii kolejowej nr 353

Źródło: opracowanie własne na podstawie Uchwały Nr L/1123/18 Sejmiku Województwa Wielkopolskiego z dnia 24 września 2018 r.

Mając na uwadze powyższe dane stwierdza się, że na terenie objętym projektem planu nie występują przekroczenia standardów akustycznych, określonych w obowiązujących przepisach prawnych.

3. Informacja o zawartości i głównych celach projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego

3.1. Cel opracowania projektu planu

Zgodnie z ustawą o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, zadaniem miejscowego planu jest ustalenie przeznaczenia terenów, sposób ich zagospodarowania i zabudowy, z uwzględnieniem ładu przestrzennego oraz dostosowaniem struktury zabudowy i intensywności zagospodarowania do uwarunkowań przyrodniczych i przestrzennych tego terenu oraz otoczenia.

Do opracowania projektu planu przystąpiono w związku z wnioskami właścicieli części nieruchomości objętych opracowaniem, którzy wnosili o wprowadzenie na przedmiotowych terenach optymalnych możliwości inwestycyjnych, w szczególności o zmianę przeznaczenia określonego w obowiązujących planach miejscowych na cele zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej. W ślad za tym konieczne jest także zapewnienie właściwej i powiązanej z układem zewnętrznym obsługi komunikacyjnej, umożliwiającej racjonalne wydzielanie nowych działek budowlanych.

3.2. Ustalenia projektu planu

Przedmiotem ustaleń dotyczących przeznaczenia terenu są:

- teren zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej, oznaczony na rysunku planu symbolem MW;
- teren zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej lub zabudowy usługowej, oznaczony na rysunku planu symbolem MW/U;
- teren zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej, oznaczony na rysunku planu symbolem MN;
- tereny zabudowy usługowej lub zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej, oznaczone na rysunku planu symbolami 1U/MN - 3U/MN;
- teren zabudowy usługowej, oznaczony na rysunku planu symbolem U;
- teren drogi publicznej - dojazdowej, oznaczony na rysunku planu symbolem KDD;
- teren drogi wewnętrznej, oznaczony na rysunku planu symbolem KDW.

Do projektu planu wprowadzono następujące ustalenia istotne z punktu widzenia ochrony środowiska:

1) ustala się:

- sytuowanie budynków zgodnie z nieprzekraczalnymi i obowiązującymi liniami zabudowy określonymi na rysunku planu, przy uwzględnieniu pozostałych ustaleń planu,
- stosowanie do pokrycia dachów stromych budynków materiałów w odcieniach czerwieni, brązu lub szarości,
- ochronę powietrza, wód i powierzchni ziemi zgodnie z przepisami odrębnymi,
- zagospodarowanie odpadów zgodnie z przepisami odrębnymi,
- zachowanie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku:
 - dla terenu MW, jak dla terenów zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej i zamieszkania zbiorowego, zgodnie z przepisami odrębnymi,
 - dla terenów MN, jak dla terenów zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej, zgodnie z przepisami odrębnymi,
 - dla terenów MW/U i U/MN, jak dla terenów jak mieszkaniowo-usługowych, zgodnie z przepisami odrębnymi,
 - w przypadku lokalizacji zabudowy związanej ze stałym lub czasowym pobytem dzieci i młodzieży, domów opieki społecznej - odpowiednio jak dla terenów zabudowy związanej ze stałym lub czasowym pobytem dzieci i młodzieży, terenów domów opieki społecznej,
- w zakresie instalacji, w których następuje spalanie paliw dla celów grzewczych, stosowanie ograniczeń lub zakazów zgodnie z przepisami odrębnymi,
- zagospodarowanie zielenią wszystkich wolnych od utwardzenia powierzchni gruntu na terenach dróg, z uwzględnieniem wymagań sieci infrastruktury technicznej oraz przepisów odrębnych,
- posadowienie budynków przy zastosowaniu odpowiednich rozwiązań technicznych w zakresie izolacji wodnej,
- wielkość powierzchni zabudowy w odniesieniu do powierzchni działki do 50% na terenach MW, MW/U, U i 1U/MN - 3U/MN oraz do 30% na terenie MN,
- zachowanie udziału powierzchni biologicznie czynnej nie mniejszego niż 25% powierzchni działki na terenach MW, MW/U, 40% powierzchni działki na terenie MN oraz 30% powierzchni działki na terenach 1U/MN - 3U/MN, U,
- uwzględnienie w zagospodarowaniu terenów wymagań i ograniczeń technicznych wynikających z przebiegów sieci infrastruktury technicznej, zgodnie z przepisami odrębnymi,
- zaopatrzenie w wodę z sieci wodociągowej,
- odprowadzanie ścieków bytowych i przemysłowych do sieci kanalizacji sanitarnej,
- odprowadzanie wód opadowych i roztopowych zgodnie z przepisami odrębnymi;

2) dopuszcza się:

- na terenach MW/U, U/MN i U lokalizację jednego szyldu na działce wykonanego w formie liter przestrzennych lub neonu o wysokości nie większej niż 0,8 m, montowanego powyżej ścian budynków,
- lokalizację obiektów małej architektury,
- lokalizację tablic informacyjnych o powierzchni ekspozycji nie większej niż 1,0 m² i wysokości nie większej niż 3,0 m;
- lokalizację obiektów infrastruktury technicznej, niezbędnej do prawidłowego funkcjonowania terenu,
- lokalizację stacji transformatorowych na wszystkich terenach,
- lokalizację przepompowni ścieków na wszystkich terenach;

3) zakazuje się:

- lokalizacji tablic reklamowych i urządzeń reklamowych, z zastrzeżeniem, iż dopuszcza się lokalizację szyldów wyłącznie na elewacjach frontowych budynków lub na ogrodzeniach, przy czym łączna powierzchnia szyldów nie może przekraczać na terenach MW i MN: 2 m² na elewacji oraz 1 m² na ogrodzeniu oraz na terenach MW/U, U/MN i U: 5 m² na elewacji oraz 2 m² na ogrodzeniu,
- lokalizacji ogrodzeń z betonowych elementów prefabrykowanych oraz innych niż ażurowe,

- lokalizacji ogrodzeń wyższych niż 1,60 m, z wyłączeniem ogrodzeń formowanych z zieleni naturalnej,
- lokalizacji ogrodzeń na terenach KDD i KDW,
- lokalizacji na terenie MN infrastruktury telekomunikacyjnej innej niż o nieznacznym oddziaływaniu, w rozumieniu przepisów odrębnych,
- stosowania urządzeń zabezpieczających ruch pieszych i rowerzystów w kolorystyce innej niż odcienie szarości,
- lokalizacji nowych nadziemnych sieci infrastruktury technicznej,
- lokalizacji tymczasowych obiektów budowlanych, z wyjątkiem obiektów niezbędnych przy realizacji inwestycji budowlanych,
- lokalizacji budynków gospodarczo - garażowych i usługowych wykonanych z ogrodzeniowych prefabrykatów betonowych lub z blachy,
- lokalizacji przedsięwzięć mogących zawsze lub potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko, w rozumieniu przepisów odrębnych, z wyjątkiem inwestycji celu publicznego dopuszczonych w planie,
- lokalizacji urządzeń wytwarzających energię z odnawialnych źródeł energii o mocy przekraczającej 100 kW oraz elektrowni wiatrowych,
- lokalizacji przydomowych oczyszczalni ścieków.

3.3. Powiązania z innymi dokumentami

Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego

Zgodnie z ustawą o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym ustalenia planu w zakresie tekstowym i graficznym muszą być powiązane z ustaleniami Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy, który to dokument określa politykę przestrzenną gminy, w tym zasady zagospodarowania przestrzennego jej poszczególnych części. Miejskowy plan zostaje uchwalony po wcześniejszym stwierdzeniu jego zgodności ze Studium przez Radę Miejską.

W obowiązującym dokumencie Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Gniezna, obszar objęty opracowaniem projektu planu przeznaczony jest pod zabudowę mieszkaniowo-usługową, oznaczoną symbolem „MU”. Według zapisów Studium tereny oznaczone symbolami MU obejmują rejonny zainwestowane oraz obszary przeznaczone pod nową zabudowę.

W rejonach zainwestowanych należy prowadzić sukcesywne działania zmierzające do poprawy warunków mieszkaniowych poprzez:

- minimalizowanie uciążliwości funkcji uciążliwych lub w ostateczności ich wylokowanie,
- modernizowanie substancji budynkowej,
- zmniejszenie uciążliwości komunikacyjnych poprzez stosowanie ekranów akustycznych,
- wprowadzanie zieleni,
- chronienie obiektów zabytkowych przed zniszczeniem i poddawanie ich zabiegom renowacyjnym zgodnie z zaleceniami konserwatora zabytków.

Na terenach dotychczas niezabudowanych przeznaczonych pod nową zabudowę dopuszcza się wszystkie formy zabudowy mieszkaniowej – jedno i wielorodzinnej oraz usługi: administracji, oświaty, nauki, kultury, zdrowia, sakralne, turystyki, sportu, gastronomii, handlu, rzemiosła, nieuciążliwe zakłady produkcyjne.

W projekcie planu przewiduje się przeznaczenie przedmiotowego obszaru pod tereny zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej, tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej oraz tereny zabudowy usługowej lub zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej wraz z ich obsługą komunikacyjną. Uchwalenie planu stanowić będzie zatem realizację polityki przestrzennej gminy wyrażonej w Studium.

Plan zagospodarowania przestrzennego województwa wielkopolskiego

Zapisy projektu planu wykazują powiązanie z ustaleniami Uchwały Nr V/70/19 Sejmiku Województwa Wielkopolskiego z dnia 25 marca 2019 r. w sprawie uchwalenia „Planu zagospodarowania przestrzennego województwa wielkopolskiego wraz z Planem zagospodarowania

przestrzennego miejskiego obszaru funkcjonalnego Poznania” (Dz. Urz. Woj. Wielkopolskiego z 2019 r., poz. 4021), w której zawarto kierunki polityki przestrzennej na szczeblu województwa. W projekcie planu uwzględniono obiekty i obszary o znaczeniu ponadlokalnym, występujące na przedmiotowym terenie, tj. odcinki linii kolejowych o potencjalnie ponadnormatywnym oddziaływaniu akustycznym - linie kolejowe nr 353 relacji Poznań Wschód - Skandawa i nr 281 relacji Oleśnica - Chojnice, Gnieźnieńską Kolej Wąskotorową relacji Gniezno - Niechanowo - Witkowo - Powidz - Ostrowo, główny zbiornik wód podziemnych (GZWP) - Subzbiornik Inowrocław - Gniezno, wrażliwy na zanieczyszczenia, strefy wododziałowe, obszary o niskich zasobach wód powierzchniowych, lokalny korytarz ekologiczny doliny rzeki Struga Gnieźnieńska.

Zgodnie z zapisami projektu planu ustala się zachowanie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku, zgodnie z przepisami odrębnymi, tj. rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 14 czerwca 2007 r. w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku, posadowienie budynków przy zastosowaniu odpowiednich rozwiązań technicznych w zakresie izolacji wodnej oraz uwzględnienie uwarunkowań wynikających z położenia obszaru objętego planem w granicach Głównego Zbiornika Wód Podziemnych nr 143 „Subzbiornik Inowrocław - Gniezno”, zgodnie z przepisami odrębnymi, tj. ustawą z dnia 20 lipca 2017 r. Prawo wodne.

3.4. Potencjalne zmiany stanu środowiska w przypadku braku realizacji ustaleń projektu planu

Dla przedmiotowego obszaru obowiązują ustalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego terenu zabudowy mieszkaniowo-usługowej przy ul. Polnej i ul. Wrzesińskiej w Gnieźnie (mpzp057), zatwierdzonego Uchwałą Rady Miasta Gniezna Nr IX/93/2007 z dnia 30 maja 2007 r. oraz miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego terenu „Cukrowni” w Gnieźnie, zatwierdzonego Uchwałą Rady Miasta Gniezna Nr XXIV/271/2008 z dnia 18 czerwca 2008 r.

Zgodnie z zapisami pierwszego z cytowanych obowiązujących planów miejscowych, teren objęty opracowaniem częściowo znajduje się na terenach przeznaczonych pod zabudowę budynkami i obiektami handlowo-usługowymi, czyli pod gospodarstwo ogrodnicze z istniejącą i projektowaną zabudową ogrodniczą (szklarnie), z dopuszczeniem zmiany sposobu użytkowania części lub całości terenu pod zabudowę handlowo-usługową (hurtownie, sklepy, drobne usługi, biura do wysokości 3 kondygnacji nadziemnych), rekreacyjną (tymczasowe budowle usługowe typu namiotowe, pawilony, stawy, korty), z dopuszczeniem wydzielenia wewnętrznej drogi dojazdowej i wtórnego podziału terenu na działki budowlane. Ponadto przedmiotowy obszar przeznaczony jest pod istniejącą zabudowę mieszkaniową jednorodzinną oraz pod istniejącą i projektowaną zabudowę mieszkaniową wielorodzinną.

Zgodnie z zapisami drugiego wspomnianego planu miejscowego, teren objęty opracowaniem znajduje się na obszarach przeznaczonych pod teren zieleni urządzonej.

W wyniku realizacji ustaleń obowiązujących planów miejscowych mogą wystąpić przede wszystkim przekształcenia powierzchni ziemi i krajobrazu, w związku z posadowieniem budynków. Mogą zmienić się również warunki odpływu wód opadowych. W związku z funkcjonowaniem zabudowy, zarówno istniejącej, jak i mogącej potencjalnie powstać, wystąpi emisja zanieczyszczeń do powietrza w związku ze spalaniem paliw wykorzystywanych do ogrzewania budynków, emisja spalin z samochodów mieszkańców terenu, jak również emisja hałasu komunikacyjnego.

4. Istniejące problemy ochrony środowiska istotne z punktu widzenia projektu planu

Ochrona środowiska związana jest z różnymi rodzajami ludzkiej aktywności i skupia się na takich zagadnieniach jak zanieczyszczenie powietrza, wód i gleb, gospodarce odpadami oraz takich zjawiskach jak utrata różnorodności biologicznej, wprowadzanie gatunków inwazyjnych czy genetycznie modyfikowanych.

Do głównych problemów z zakresu ochrony środowiska istotnych z punktu widzenia projektowanego dokumentu należy:

- wysoki poziom zalegania wód gruntowych w zachodniej części obszaru opracowania,
- wzrost emisji zanieczyszczeń powietrza (emisje z indywidualnych systemów grzewczych, z ciągów komunikacyjnych), a w konsekwencji przekroczenie wymaganych prawem norm

jakości powietrza atmosferycznego, wymagające prowadzenia działań na rzecz utrzymania jakości lub poprawy warunków aerosanitarnych,

- utrzymanie dobrej jakości wód podziemnych, z uwagi na położenie obszaru w zasięgu występowania GZWP nr 143 Subzbiornik Inowrocław - Gniezno,
- osiągnięcie celów środowiskowych określonych dla JCWP, w granicach której znajduje się przedmiotowy obszar.

Na przedmiotowym terenie nie występują problemy ochrony środowiska dotyczące obszarów podlegających ochronie na podstawie ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody.

5. Cele ochrony środowiska ustanowione na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym i krajowym oraz sposoby ich uwzględniania w projekcie planu

Do dokumentów rangi międzynarodowej ujmujących cele ochrony środowiska istotne z punktu widzenia projektu planu miejscowego należą ratyfikowane przez Polskę konwencje międzynarodowe:

- Konwencja Genewska (1979) w sprawie transgranicznego zanieczyszczenia powietrza na dalekie odległości mająca na celu ochronę człowieka i jego środowiska przed zanieczyszczeniem powietrza oraz dążenie do ograniczenia i stopniowego zmniejszania i zapobiegania zanieczyszczeniom powietrza, łącznie z transgranicznym zanieczyszczeniem powietrza na dalekie odległości,
- Ramowa Konwencja Narodów Zjednoczonych w sprawie zmian klimatu (Rio de Janeiro, 1992), której głównym celem jest zapobieganie dalszym zmianom klimatu globalnego, ze szczególnym uwzględnieniem długoterminowego jego ocieplania na skutek wzrostu stężenia gazów cieplarnianych w atmosferze oraz Protokół z Kioto (1998) stanowiący uzupełnienie Konwencji klimatycznej,
- Konwencja o dostępie do informacji, udziale społeczeństwa w podejmowaniu decyzji oraz dostępie do sprawiedliwości w sprawach dotyczących środowiska, sporządzona w Aarhus dnia 25 czerwca 1998 r. (Dz. U. z 2003 r. Nr 78 poz. 706), której podstawowym celem jest ochrona prawa każdej osoby do życia w środowisku odpowiednim dla jej zdrowia. Dla osiągnięcia celu w Konwencji określono działania w trzech obszarach dotyczących: zapewnienia społeczeństwu przez władze publiczne dostępu do informacji dotyczących środowiska, ułatwienia udziału społeczeństwa w podejmowaniu decyzji mających wpływ na środowisko, rozszerzenia warunków dostępu do wymiaru sprawiedliwości w sprawach dotyczących środowiska,
- Europejska Konwencja Krajobrazowa sporządzona we Florencji w 2000 roku ma na celu ochronę różnorodności krajobrazów europejskich, zarówno naturalnych, jak i kulturowych, a także racjonalne zagospodarowanie i planowanie krajobrazu.

Akcesja Polski do Unii Europejskiej nałożyła na Polskę nowe obowiązki, wynikające z konieczności dostosowania prawa polskiego do regulacji unijnych. Ochrona środowiska wraz z Traktatem z Maastricht (1991) włączona została przez Wspólnoty Europejskie do spisu ich stałych zadań, dla których określono cele działań zapobiegawczych i regulujących. Obecnie prawo Unii Europejskiej regulujące ochronę środowiska liczy sobie kilkaset aktów prawnych, obejmujących dyrektywy, rozporządzenia, decyzje i zalecenia. Do priorytetów Unii Europejskiej w dziedzinie ochrony środowiska zaliczyć należy m.in. przeciwdziałanie zmianom klimatu, ochronę różnorodności biologicznej, ograniczenie wpływu zanieczyszczenia na zdrowie, a także lepsze wykorzystanie zasobów naturalnych.

Do dokumentów ustanowionych na szczeblu wspólnotowym, formułujących cele ochrony środowiska, istotne z punktu widzenia omawianego projektu planu, zaliczyć można:

- Dyrektywę 2001/42/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 27 czerwca 2001 r. w sprawie oceny wpływu niektórych planów i programów na środowisko, której celem jest zapewnienie wysokiego poziomu ochrony środowiska i przyczynienie się do uwzględniania aspektów środowiskowych w przygotowaniu i przyjmowaniu planów i programów w celu

wspierania stałego rozwoju, poprzez zapewnienie, że zgodnie z niniejszą dyrektywą dokonywana jest ocena wpływu na środowisko niektórych planów i programów, które potencjalnie mogą powodować znaczący wpływ na środowisko,

- Dyrektywa 2000/60/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 23 października 2000 r. ustanawiająca ramy wspólnotowego działania w dziedzinie polityki wodnej, której celem jest ustalenie ram dla ochrony śródlądowych wód powierzchniowych, wód przejściowych, wód przybrzeżnych oraz wód podziemnych,
- Dyrektywa 2006/118/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 12 grudnia 2006 r. w sprawie ochrony wód podziemnych przed zanieczyszczeniem i pogorszeniem ich stanu, która ustanawia szczególne środki, określone w art. 17 ust. 1 i 2 dyrektywy 2000/60/WE, w celu zapobiegania i ochrony przed zanieczyszczeniem wód podziemnych,
- Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2008/50/WE z dnia 21 maja 2008 r. w sprawie jakości powietrza i czystszej powietrza dla Europy, która ma na celu m.in. utrzymanie jakości powietrza, tam gdzie jest ona dobra, oraz jej poprawę w pozostałych przypadkach.

Projekt planu respektuje zasady ochrony środowiska ustanowione na szczeblu międzynarodowym i wspólnotowym, poprzez wprowadzenie odpowiednich zapisów określających zasady ochrony środowiska i przyrody.

W odniesieniu do ustanowionego w Konwencji Genewskiej i Dyrektywie UE z dnia 21 maja 2008 r. celu ochrony człowieka i jego środowiska przed zanieczyszczeniem powietrza, w projekcie planu w zakresie instalacji, w których następuje spalanie paliw dla celów grzewczych, ustala się stosowanie ograniczeń lub zakazów zgodnie z przepisami odrębnymi, tj. zapisami uchwały Nr XXXIX/941/17 Sejmiku Województwa Wielkopolskiego z dnia 18 grudnia 2017 r. w sprawie wprowadzenia, na obszarze województwa wielkopolskiego, ograniczeń lub zakazów w zakresie eksploatacji instalacji, w których następuje spalanie paliw.

W myśl Europejskiej Konwencji Krajobrazowej sporządzonej we Florencji dnia 20 października 2000 r. (Dz. U. z 2006 r. Nr 14, poz. 98), której celem jest promowanie ochrony, gospodarki i planowania krajobrazu oraz organizowanie współpracy europejskiej w tym zakresie, opartej na wymianie doświadczeń, specjalistów i tworzeniu dobrej praktyki krajobrazowej, krajobraz jest ważnym elementem życia ludzi zamieszkujących w miastach i na wsiach, na obszarach zdegradowanych, pospolitych, jak również odznaczających się wyjątkowym pięknem. Ustalenia Konwencji wskazują na konieczność prowadzenia działań na rzecz zachowania i utrzymania ważnych lub charakterystycznych cech krajobrazu tak, aby ukierunkować i harmonizować zmiany, które wynikają z procesów społecznych, gospodarczych i środowiskowych. W celu realizacji zapisów Konwencji podejmuje się działania zmierzające m.in. do:

- prawnego uznania krajobrazów jako istotnego komponentu otoczenia ludzi,
- ustanowienia procedur udziału społeczeństwa w procesach planowania i zarządzania krajobrazem,
- uwzględniania kwestii krajobrazowych we wszelkich działaniach związanych z zarządzaniem przestrzenią.

Respektując zapisy Konwencji Krajobrazowej w projekcie planu zawarto ustalenia dotyczące zasad ochrony i kształtowania ładu przestrzennego i krajobrazu. Projekt za pomocą nieprzekraczalnych i obowiązujących linii zabudowy wskazuje obszary, w granicach których możliwe jest sytuowanie budynków. Ponadto określa maksymalne wielkości poszczególnych parametrów budynków, w tym wysokość i geometrię dachów, a także kolorystykę pokryć dachowych. Ustala się również zasady lokalizacji urządzeń reklamowych, szyldów oraz ogrodzeń, w celu ograniczenia możliwości realizacji urządzeń i obiektów wpływających ujemnie na krajobraz.

Cele ustanowione na szczeblu międzynarodowym i wspólnotowym zostały przeniesione do krajowych i lokalnych dokumentów i na ich podstawie są realizowane. Zgodnie z art. 14 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska, polityka ochrony środowiska jest prowadzona na podstawie strategii rozwoju, programów i dokumentów programowych, o których mowa w ustawie z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju (Dz. U. z 2019 r. poz. 1295).

Polityka ochrony środowiska jest prowadzona również za pomocą wojewódzkich, powiatowych i gminnych programów ochrony środowiska.

Istotne z punktu widzenia opracowywanego dokumentu są takie opracowania jak: Koncepcja Przestrzennego Zagospodarowania Kraju 2030, Polityka ekologiczna państwa 2030 – strategia rozwoju w obszarze środowiska i gospodarki wodnej, Plan gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry, Program ochrony powietrza dla strefy wielkopolskiej w zakresie pyłu PM10, PM2,5 oraz B(a)P, jak również Program ochrony środowiska dla Miasta Gniezna na lata 2017-2021.

Koncepcja Przestrzennego Zagospodarowania Kraju 2030 (KPZK 2030)

KPZK 2030 jest najważniejszym krajowym dokumentem strategicznym dotyczącym zagospodarowania przestrzennego kraju. KPZK 2030 przedstawia wizję zagospodarowania przestrzennego kraju w perspektywie najbliższych dwudziestu lat oraz określa cele i kierunki polityki przestrzennej wraz z planem działań o charakterze prawnym i instytucjonalnym niezbędnym dla jej realizacji. Wskazuje także na zasady i sposób koordynacji publicznych polityk rozwojowych mających istotny wpływ terytorialny. Wśród celów polityki przestrzennego zagospodarowania kraju wymieniono kształtowanie struktur przestrzennych wspierających osiągnięcie i utrzymanie wysokiej jakości środowiska przyrodniczego i walorów krajobrazowych Polski. Realizacja wyżej wymienionego celu wymaga podjęcia działań w następujących obszarach:

1. integracja działań w zakresie funkcjonowania spójnej sieci ekologicznej kraju jako podstawa ochrony najcenniejszych zasobów przyrodniczych i krajobrazowych - działania w tym zakresie obejmą wyznaczenie spójnego systemu obszarów chronionej przyrody i chronionego krajobrazu w Polsce;
2. przeciwdziałanie fragmentacji przestrzeni przyrodniczej - będzie polegało przede wszystkim na uwzględnianiu w procesie planowania potencjału środowiska przyrodniczego i obligatoryjnym wybieraniu rozwiązań najmniej uciążliwych dla środowiska oraz zarządzaniu przestrzenią funkcjonalną korytarzy ekologicznych w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego i studiach gminnych, szczególnie przy planowaniu infrastruktury komunikacyjnej i wskazywaniu gruntów do urbanizacji;
3. wprowadzenie gospodarowania krajobrazem zgodnie z zapisami Europejskiej Konwencji Krajobrazowej - działania w tym zakresie skoncentrują się na objęciu ochroną prawną najcenniejszych pod względem przyrodniczym i kulturowym krajobrazów naturalnych i/lub historycznych, w tym układów urbanistycznych i ruralistycznych;
4. racjonalizacja gospodarowania ograniczonymi zasobami wód powierzchniowych i podziemnych kraju, w tym zapobieganie występowaniu deficytu wody na potrzeby ludności i rozwoju gospodarczego - kształtowanie przestrzeni mające na celu ochronę ilości i jakości zasobów wodnych będzie odbywało się w drodze wprowadzenia ilościowych standardów urbanistycznych dotyczących kształtowania przestrzeni przyrodniczej i regulowania zdolności zatrzymywania wody na terenach zurbanizowanych;
5. osiągnięcie i utrzymanie dobrego stanu i potencjału wód i związanych z nimi ekosystemów - wprowadzona zostanie zasada obligatoryjnego współdziałania gmin i samorządów wojewódzkich w obszarach funkcjonalnych w celu poprawienia opłacalności gospodarki komunalnej i ograniczenia kosztów społecznych gospodarki wodno-ściekowej oraz zagospodarowania odpadów komunalnych;
6. zmniejszenie obciążenia środowiska powodowanego emisjami zanieczyszczeń do wód, atmosfery i gleby - podstawowym kierunkiem działań planistycznych będzie kształtowanie struktur przestrzennych minimalizujących zapotrzebowanie na energię i zmniejszających emisję gazów cieplarnianych oraz umożliwiających zwiększenie komplementarnego wykorzystania OZE w celu dywersyfikacji zaopatrzenia w energię gmin i zmniejszenie uciążliwości niskiej emisji;
7. zabezpieczenie cennych gospodarczo złóż surowców mineralnych i zwiększenie wykorzystania surowców wtórnych - działania w tym kierunku obejmą wprowadzenie prawnej i planistycznej ochrony złóż surowców nieodnawialnych (przez co rozumie się także zasoby wód mineralnych i wód geotermalnych).

W odniesieniu do wyżej wymienionych celów KPZK 2030 stwierdza się, co następuje:

- przedmiotowy teren nie został objęty formą ochrony przyrody;
- w projekcie planu nowe tereny przeznaczone pod zabudowę będą stanowić uzupełnienie istniejącego układu urbanistycznego, nie naruszając istniejącego korytarza ekologicznego, zatem nie wystąpi fragmentacja przestrzeni przyrodniczej. Funkcje przyrodnicze oraz retencyjne wobec wód opadowych i roztopowych będą pełnił nieutwardzone fragmenty terenów o symbolach MW, MN, U/MN, KDD i KDW;
- w zakresie zasad ochrony i kształtowania krajobrazu ustala się nieprzekraczalne i obowiązujące linie zabudowy, zakazuje się lokalizacji ogrodzeń z betonowych elementów prefabrykowanych oraz ogrodzeń innych niż ażurowe, nowych nadziemnych sieci infrastruktury technicznej oraz tablic i urządzeń reklamowych;
- wyznaczone w projekcie planu tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej znajdują się w zasięgu istniejącej sieci wodociągowej i kanalizacji sanitarnej;
- w celu osiągnięcia i utrzymania dobrego stanu i potencjału wód w projekcie planu ustala się zaopatrzenie w wodę z sieci wodociągowej, odprowadzanie ścieków bytowych i przemysłowych do sieci kanalizacji sanitarnej oraz zakazuje się lokalizacji przydomowych oczyszczalni ścieków;
- w celu zmniejszenia obciążenia środowiska powodowanego emisjami zanieczyszczeń w projekcie planu ustala się stosowanie paliw i urządzeń spełniających wymagania uchwały Sejmiku Województwa Wielkopolskiego w sprawie wprowadzenia, na obszarze województwa wielkopolskiego, ograniczeń lub zakazów w zakresie eksploatacji instalacji, w których następuje spalanie paliw;
- na obszarze objętym opracowaniem nie występują złoża surowców mineralnych.

Polityka ekologiczna państwa 2030 – strategia rozwoju w obszarze środowiska i gospodarki wodnej (PEP2030)

W systemie dokumentów strategicznych PEP2030 stanowi doprecyzowanie i operacjonalizację zapisów SOR. W związku z powyższym, cel główny PEP2030, tj. Rozwój potencjału środowiska na rzecz obywateli i przedsiębiorców, został przeniesiony wprost ze Strategii na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju do roku 2020 (z perspektywą do 2030 r.). Cele szczegółowe PEP2030 zostały określone w odpowiedzi na zidentyfikowane w diagnozie najważniejsze trendy w obszarze środowiska, w sposób umożliwiający zharmonizowanie kwestii związanych z ochroną środowiska z potrzebami gospodarczymi i społecznymi. Kierunki interwencji obejmują wszystkie obszary tematyczne polityki ochrony środowiska. Stanowią wiązki działań i projektów strategicznych przyczyniających się do realizacji celów szczegółowych PEP2030:

1. Środowisko i zdrowie. Poprawa jakości środowiska i bezpieczeństwa ekologicznego:
 - Zrównoważone gospodarowanie wodami, w tym zapewnienie dostępu do czystej wody dla społeczeństwa i gospodarki oraz osiągnięcie dobrego stanu wód;
 - Likwidacja źródeł emisji zanieczyszczeń do powietrza lub istotne zmniejszenie ich oddziaływania;
 - Ochrona powierzchni ziemi, w tym gleb;
 - Przeciwdziałanie zagrożeniom środowiska oraz zapewnienie bezpieczeństwa biologicznego, jądrowego i ochrony radiologicznej.
2. Środowisko i gospodarka. Zrównoważone gospodarowanie zasobami środowiska:
 - Zarządzanie zasobami dziedzictwa przyrodniczego i kulturowego, w tym ochrona i poprawa stanu różnorodności biologicznej i krajobrazu;
 - Wspieranie wielofunkcyjnej i trwale zrównoważonej gospodarki leśnej;
 - Gospodarka odpadami w kierunku gospodarki o obiegu zamkniętym;
 - Zarządzanie zasobami geologicznymi poprzez opracowanie i wdrożenie polityki surowcowej państwa;
 - Wspieranie wdrażania ekoinnowacji oraz upowszechnianie najlepszych dostępnych technik BAT.

3. Środowisko i klimat. Łagodzenie zmian klimatu i adaptacja do nich oraz zarządzanie ryzykiem klęsk żywiołowych:
- Przeciwdziałanie zmianom klimatu;
 - Adaptacja do zmian klimatu i zarządzanie ryzykiem klęsk żywiołowych.

W odniesieniu do wyżej wymienionych celów PEP2030 w projekcie planu ustalono:

- w celu zapewnienia zrównoważonego gospodarowania wodami - zaopatrzenie w wodę z sieci wodociągowej, gdyż przedmiotowy teren jest wyposażony w sieć wodociągową;
- w celu zmniejszenia oddziaływania źródeł emisji zanieczyszczeń do powietrza - w zakresie instalacji, w których następuje spalanie paliw dla celów grzewczych, stosowanie ograniczeń lub zakazów zgodnie z przepisami odrębnymi, tj. uchwałą Nr XXXIX/941/17 Sejmiku Województwa Wielkopolskiego z dnia 18 grudnia 2017 r. w sprawie wprowadzenia, na obszarze województwa wielkopolskiego, ograniczeń lub zakazów w zakresie eksploatacji instalacji, w których następuje spalanie paliw;
- w celu ochrony powierzchni ziemi - udział powierzchni biologicznie czynnej nie mniejszy niż: 25% powierzchni działki na terenach MW, MW/U, 40% powierzchni działki na terenie MN, 30% powierzchni działki na terenach 1U/MN - 3U/MN, U;
- w celu przeciwdziałaniu zagrożeniom środowiska - zakazuje się lokalizacji przedsięwzięć mogących zawsze lub potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko, w rozumieniu przepisów odrębnych, tj. rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 10 września 2019 r. w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko (Dz. U. z 2019 r. poz. 1839), z wyjątkiem inwestycji celu publicznego dopuszczonych w planie.

Plan gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry

Istotnym dokumentem na poziomie krajowym, dotyczącym ochrony wód jest Plan gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry, przyjęty rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 18 października 2016 r. (Dz. U. z 2016 r. poz. 1967), w którym zapisano cele środowiskowe dla poszczególnych jednolitych części wód powierzchniowych (JCWP) i podziemnych (JCWPd). Wyznaczając cele środowiskowe dla poszczególnych JCWP brano ponadto pod uwagę ocenę stanu lub potencjału ekologicznego i stanu chemicznego dokonaną na podstawie dostępnych danych monitoringowych z lat 2010-2012 (w przypadku rzek) lub 2010-2013 (w przypadku jezior).

Teren opracowania projektu planu zlokalizowany jest w granicach naturalnej jednolitej części wód powierzchniowych (JCWP) Wełna do Lutomni (PLRW600025186339), o złym stanie. Celem środowiskowym dla tej części wód w zakresie stanu/potencjału ekologicznego jest dobry stan ekologiczny, natomiast w zakresie stanu chemicznego - dobry stan chemiczny. Celem środowiskowym dla JCWP rzecznych w zakresie elementów hydromorfologicznych jest dobry stan tych elementów (II klasa). Ponadto, dla osiągnięcia celów środowiskowych istotne jest umożliwienie swobodnej migracji organizmów wodnych przez zachowanie lub przywrócenie ciągłości ekologicznej cieków. Osiągnięcie celów środowiskowych, zapisanych w Planie gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry dla JCWP Wełna do Lutomni jest zagrożone. Z uwagi na niską wiarygodność oceny i związany z tym brak możliwości wskazania przyczyn nieosiągnięcia dobrego stanu, brak jest możliwości zaplanowania racjonalnych działań naprawczych. Zaplanowanie i wdrożenie jakichkolwiek działań będzie generowało nieuzasadnione koszty. W związku z tym w JCWP zaplanowano działanie mające na celu rozpoznanie rzeczywistego stanu ekologicznego – przeprowadzenie monitoringu badawczego. W przypadku potwierdzenia złego stanu po 2 latach wprowadzone zostanie działanie mające na celu rozpoznanie jego przyczyn. Takie etapowe postępowanie pozwoli na racjonalne zaplanowanie niezbędnych działań i zapewnienie ich wymaganej skuteczności.

Celem środowiskowym dla JCWPd jest dobry stan ilościowy i chemiczny, charakteryzowany wartościami wskaźników zgodnie z rozporządzeniem o ocenie wód podziemnych. Stan ilościowy obrazuje wpływ poboru wody na części wód podziemnych. Natomiast stan chemiczny odnosi się do parametrów fizykochemicznych wód podziemnych (zarówno traktowanych jako zanieczyszczenia, jak i skażenie).

Zgodnie z metodyką wyznaczania celów środowiskowych w latach 2012-2013, w sytuacji, gdy JCWPd zidentyfikowano jako niezagrożone nieosiągnięciem celów środowiskowych, celem dla wód jest dobry stan chemiczny i ilościowy. Cel ten został określony przy pomocy kryteriów charakteryzujących dobry stan chemiczny lub ilościowy zgodnie z rozporządzeniem o ocenie wód podziemnych. Natomiast dla JCWPd zagrożonych nieosiągnięciem celów środowiskowych, ale będących zgodnie z oceną stanu na 2012 r. w stanie dobrym, brakowało podstaw do wskazania przesłanek do ustalenia odstępstw. Celem środowiskowym jest dobry stan chemiczny i ilościowy, zidentyfikowany przy pomocy parametrów cechujących dobry stan chemiczny i ilościowy. W przypadku JCWPd, które zostały zidentyfikowane jako zagrożone i będące w stanie słabym zgodnie z oceną stanu na 2012 r., wykonano wstępną procedurę włączeń, czyli ustalenia odstępstw od celów środowiskowych. Wstępnie zaproponowano odstępstwa od celów środowiskowych w postaci przedłużenia terminu osiągnięcia celów oraz ustalenie mniej rygorystycznych celów, które powinny zostać ostatecznie potwierdzone analizami presji i wpływów.

Obszar opracowania planu zlokalizowany jest w granicach JCWPd nr 42 (GW600042). Zgodnie z Planem gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry, celem środowiskowym dla tej części wód podziemnych w zakresie stanu chemicznego jest dobry stan chemiczny, natomiast celem środowiskowym w zakresie stanu ilościowego jest dobry stan ilościowy. Zgodnie z informacjami dostępnymi na stronie internetowej Głównego Inspektoratu Ochrony Środowiska w 2016 r. stan chemiczny i ilościowy wód podziemnych JCWPd nr 42 został określony jako dobry, zatem osiągnięcie celów środowiskowych dla JCWPd nr 42 nie jest zagrożone.

W projekcie planu zawarto ustalenia dotyczące zaopatrzenia w wodę z sieci wodociągowej oraz odprowadzania ścieków bytowych i przemysłowych wyłącznie do sieci kanalizacji sanitarnej. W projekcie planu nie dopuszcza się możliwości poboru wody pitnej z indywidualnych ujęć, jak również zakazuje się lokalizacji przydomowych oczyszczalni ścieków, dzięki czemu wyeliminowane zostanie prawdopodobieństwo zanieczyszczenia wód oraz uszczuplenia ich zasobów. Ponadto, ustalono udział powierzchni biologicznie czynnej na poziomie minimum 25% powierzchni działki na terenach MW i MW/U, 40% powierzchni działki na terenie MN, 30% powierzchni działki na terenach 1U/MN - 4U/MN i U, co pozwoli na przenikanie wód opadowych i roztopowych w głąb profilu glebowego i zasilanie wód podziemnych. Mając na uwadze powyższe zakłada się, że wprowadzone w projekcie planu ustalenia nie przyczynią się do pogorszenia jakości wód na omawianym terenie i nie spowodują nieosiągnięcia celów środowiskowych zawartych w „Planie gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry”.

Program ochrony powietrza dla strefy wielkopolskiej w zakresie pyłu PM10, PM2,5 oraz B(a)P

Projekt planu uwzględnia działania naprawcze zawarte w „Programie ochrony powietrza dla strefy wielkopolskiej w zakresie pyłu PM10, PM2,5 oraz B(a)P”, przyjętym uchwałą nr XXXIII/853/17 Sejmiku Województwa Wielkopolskiego z dnia 24 lipca 2017 r. (Dz. Urz. Woj. Wielkopolskiego z dnia 1 sierpnia 2017 r., poz. 5320). Do działań naprawczych w skali lokalnej zawartych w „Programie” należą:

- 1) w zakresie ograniczenia emisji powierzchniowej:
 - modernizacja lub likwidacja ogrzewania węglowego w budynkach użyteczności publicznej – tam gdzie istnieją możliwości techniczne ekonomiczne,
 - dobrowolne prowadzenie działań ograniczających emisję zanieczyszczeń do powietrza z indywidualnych systemów grzewczych, w gminach niezobligowanych do prowadzenia działań naprawczych zgodnie z działaniem WpZSO;
- 2) w zakresie ograniczenia emisji liniowej:
 - utrzymanie działań ograniczających emisję wtórną pyłu poprzez regularne utrzymanie czystości nawierzchni (czyszczenie metodą mokrą). Czyszczenie ulic metodą mokrą po sezonie zimowym;
- 3) działania ciągłe i wspomagające:
 - wzmocnienie kontroli na stacjach diagnostycznych pojazdów,
 - monitoring budów pod kątem przestrzegania zapisów pozwolenia budowlanego oraz monitoring pojazdów opuszczających place budów pod kątem ograniczenia zanieczyszczenia dróg, prowadzącego do niezorganizowanej emisji pyłu,

- monitoring wykonanych ścieżek rowerowych lub komunikacji rowerowej w miastach i gminach zgodnie z założonymi planami/innymi dokumentami,
- wzmocnienie kontroli gospodarstw domowych w zakresie przestrzegania zakazu spalania odpadów,
- działania promocyjne i edukacyjne (ulotki, imprezy, akcje szkolne, audycje, konferencje) oraz informacyjne i szkoleniowe,
- monitoring modernizacji i budowy dróg powiatowych i gminnych.

W projekcie planu ustala się w zakresie instalacji, w których następuje spalanie paliw dla celów grzewczych, stosowanie ograniczeń lub zakazów zgodnie z przepisami odrębnymi, tj. zapisów uchwały Nr XXXIX/941/17 Sejmiku Województwa Wielkopolskiego z dnia 18 grudnia 2017 r. w sprawie wprowadzenia, na obszarze województwa wielkopolskiego, ograniczeń lub zakazów w zakresie eksploatacji instalacji, w których następuje spalanie paliw.

Program ochrony środowiska dla Miasta Gniezna na lata 2017-2021

Ustalenia projektu planu są zgodne z działaniami sprecyzowanymi w Programie ochrony środowiska dla Miasta Gniezna na lata 2017-2021, w którym zawarto ustalenia polityki ekologicznej na szczeblu gminy.

Analizując założenia zewnętrzne i wewnętrzne dla Programu ochrony środowiska dla Miasta Gniezna zaproponowano przyjęcie celów, kierunków interwencji i typów zadań w ramach poszczególnych obszarów interwencji:

1. Ochrona klimatu i jakość powietrza:

- osiągnięcie dobrej jakości powietrza poprzez ograniczenie emisji pyłów,
- ograniczenie emisji gazów cieplarnianych,
- zmniejszenie zasięgu zanieczyszczeń związanych ze źródłami liniowymi,
- podjęcie działań ograniczających niską emisję.

2. Zagrożenie hałasem:

- poprawa klimatu akustycznego w szczególności w pobliżu dróg,
- zmniejszenie ilości osób narażonych na bezpośredni wpływ hałasu komunikacyjnego.

3. Pola elektromagnetyczne:

- utrzymanie braku przekroczeń dopuszczalnych poziomów emisji promieniowania elektromagnetycznego.

4. Gospodarowanie wodami i gospodarka wodno - ściekowa:

- ochrona i zrównoważone korzystanie z zasobów wód podziemnych,
- poprawa jakości wód podziemnych,
- poprawa jakości wód powierzchniowych.

5. Gospodarka odpadami i zapobieganie powstawaniu odpadów:

- wdrożenie sprawnych systemów segregacji i osiągnięcie zakładanych poziomów recyklingu
- opracowanie nowego Programu usuwania azbestu i wdrożenie zadań określonych w tym Programie.

6. Zasoby przyrodnicze:

- zachowanie bioróżnorodności środowiska.

7. Zagrożenie poważnymi awariami:

- utrzymanie bezpieczeństwa środowiska.

8. Edukacja ekologiczna:

- podniesienie świadomości ekologicznej.

9. Monitoring środowiska:

- zapewnienie rzetelnej informacji o jakości środowiska.

Cele wymienione w Programie Ochrony Środowiska będą realizowane poprzez ustalenia projektu planu zakładające:

- w zakresie instalacji, w których następuje spalanie paliw dla celów grzewczych, stosowanie ograniczeń lub zakazów zgodnie z przepisami odrębnymi, tj. zgodnie z uchwałą Nr XXXIX/941/17 Sejmiku Województwa Wielkopolskiego z dnia 18 grudnia 2017 r.

- w sprawie wprowadzenia, na obszarze województwa wielkopolskiego, ograniczeń lub zakazów w zakresie eksploatacji instalacji, w których następuje spalanie paliw;
- zachowanie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku, zgodnie z przepisami odrębnymi, tj. zgodnie z rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 14 czerwca 2007 r. w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku;
 - zaopatrzenie w wodę z sieci wodociągowej;
 - odprowadzanie ścieków bytowych i przemysłowych do sieci kanalizacji sanitarnej;
 - zakaz lokalizacji przydomowych oczyszczalni ścieków;
 - zakaz lokalizacji nowych nadziemnych sieci infrastruktury technicznej;
 - zagospodarowanie zielenią wszystkich wolnych od utwardzenia powierzchni gruntu na terenach dróg, z uwzględnieniem wymagań sieci infrastruktury technicznej oraz przepisów odrębnych;
 - zakaz lokalizacji przedsięwzięć mogących zawsze lub potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko, w rozumieniu przepisów odrębnych, tj. rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 10 września 2019 r. w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko, z wyjątkiem inwestycji celu publicznego dopuszczonych w planie.

6. Przewidywane oddziaływanie ustaleń projektu planu na środowisko

6.1. Oddziaływanie na powierzchnię ziemi

Oddziaływanie skutków realizacji ustaleń projektu planu na powierzchnię ziemi będzie miało charakter długoterminowy i związane będzie z realizacją zabudowy oraz terenów komunikacji. Lokalizacja budynków i utwardzenie gruntu wokół nich spowoduje usunięcie wierzchniej warstwy gleby oraz uszczelnienie fragmentów powierzchni biologicznie czynnej w granicach dotychczas niezainwestowanych terenów.

W projekcie planu na terenach MW i MW/U dopuszcza się realizację miejsc postojowych w kondygnacji podziemnej budynków mieszkalnych. W przypadku realizacji kondygnacji podziemnych budynków wystąpią znaczne przekształcenia w budowie geologicznej wierzchnich warstw gruntów. Podczas lokalizacji inwestycji, które wprowadzają kondygnacje podziemne, wskazane jest przeprowadzenie szczegółowego badania geotechnicznego, ustalającego nośność gruntów, wykonanego zgodnie z przepisami szczególnymi.

Zmiany w ukształtowaniu terenu oraz strukturze gruntu wystąpią również w przypadku realizacji dopuszczonych w projekcie planu robót budowlanych w zakresie obiektów i urządzeń infrastruktury technicznej. Na skutek ich przeprowadzenia mogą nastąpić zmiany we właściwościach fizycznych i chemicznych podłoża, jak również przekształcenie powierzchni ziemi o charakterze lokalnym i krótkoterminowym, związane z wykonaniem wykopów.

W celu zminimalizowania negatywnego wpływu planowanych inwestycji na środowisko w projekcie planu ograniczono wielkość powierzchni zabudowy w odniesieniu do powierzchni działki do 50% na terenach MW, MW/U, U i 1U/MN - 4U/MN oraz do 30% na terenie MN, jak również ustalono zachowanie udziału powierzchni biologicznie czynnej nie mniejszego niż 25% powierzchni działki na terenach MW i MW/U, 40% powierzchni działki na terenie MN oraz 30% powierzchni działki na terenach 1U/MN - 4U/MN i U. Ponadto ustala się zagospodarowanie zielenią wszystkich wolnych od utwardzenia powierzchni gruntu na terenach dróg, z uwzględnieniem wymagań sieci infrastruktury technicznej oraz przepisów odrębnych. Dzięki wyżej wymienionym zapisom projektu planu, znaczna powierzchnia obszaru objętego opracowaniem pozostanie czynna przyrodniczo, gdyż będzie stanowiła tereny nieutwardzone i zagospodarowane zielenią.

W granicach przedmiotowej działki występują grunty orne klasy RIIIa, RIIIb, RIVb, RV. Z uwagi położenie przedmiotowego terenu w granicach administracyjnych miasta Gniezna, nie wystąpi konieczność uzyskania zgody na zmianę przeznaczenia gruntów rolnych na cele nierolnicze. Zgodnie z art. 10a ustawy z dnia 3 lutego 1995 r. o ochronie gruntów rolnych i leśnych (Dz. U. z 2017 r. poz. 1161), ograniczanie przeznaczenia gruntów na cele nierolnicze nie dotyczy gruntów rolnych położonych w granicach administracyjnych miast.

Podczas realizacji dopuszczonych w projekcie planu przedsięwzięć zaleca się zagospodarowanie nadmiaru mas ziemnych pozyskanych podczas prac w obrębie terenu lub usuwanie ich zgodnie z przepisami odrębnymi, tj. ustawą z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska, ustawą z dnia 3 lutego 1995 r. o ochronie gruntów rolnych i leśnych oraz przepisami wykonawczymi do tych ustaw. W przypadku zanieczyszczenia gleby lub ziemi ustala się przeprowadzenie rekultywacji, zgodnie z przepisami odrębnymi, tj. ustawą z dnia 3 lutego 1995 r. o ochronie gruntów rolnych i leśnych oraz ustawą z dnia 13 kwietnia 2007 r. o zapobieganiu szkodom w środowisku i ich naprawie (Dz. U. z 2019 r. poz. 1862).

Potencjalnym zagrożeniem dla powierzchni ziemi będzie ewentualne, niewłaściwe gromadzenie odpadów stałych w obrębie działek, do czasu ich odbioru i wywiezienia na składowisko. Na etapie funkcjonowania inwestycji odpady należy gromadzić w sposób selektywny w miejscach do tego przeznaczonych na terenie działki budowlanej. Dalsze ich zagospodarowanie nastąpi zgodnie z regulaminem utrzymania czystości i porządku na terenie Miasta Gniezno oraz zgodnie z przepisami odrębnymi, tj. ustawą z dnia 14 grudnia 2012 r. o odpadach (Dz. U. z 2020 r. poz. 797 ze zm.), których ustalenia mają na celu zapewnienie ochrony powierzchni ziemi przed skażeniem.

6.2. Oddziaływanie na krajobraz

Z uwagi na przyjętą w Studium politykę przestrzenną miasta oraz potrzebę rozwoju terenów inwestycyjnych, obszar opracowania projektu planu przeznaczono pod tereny: zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej, zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej lub zabudowy usługowej, zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej, zabudowy usługowej lub zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej oraz tereny komunikacji. Przewiduje się, że w granicach projektowanych terenów nastąpi trwale przekształcenie krajobrazu związane z nową zabudową. Rozbiórka istniejących obiektów związanych z gospodarstwem ogrodnictwem oraz wprowadzenie nowej zabudowy kubaturowej, wpłyną na zmiany wizualne przedmiotowego obszaru. Należy jednak zaznaczyć, że z uwagi na określoną w projekcie planu formę i gabaryty nowych budynków, będą one stanowić kontynuację zabudowy istniejącej w sąsiedztwie. Odbiór wizualny poszczególnych fragmentów omawianej przestrzeni będzie miał charakter subiektywny i będzie zależny od zastosowanych form architektonicznych.

Projekt planu formułując parametry i wskaźniki kształtowania zabudowy oraz zagospodarowania terenu zapewnia ochronę i właściwe kształtowanie krajobrazu. Pozytywnie na walory krajobrazowe wpłyną zapisy projektu planu w zakresie zasad ochrony i kształtowania ładu przestrzennego i krajobrazu, w tym sytuowanie budynków zgodnie z nieprzekraczalnymi i obowiązującymi liniami zabudowy określonymi na rysunku planu, ustalenie maksymalnych wysokości budynków, geometrii dachów, a także kolorystyki pokryć dachowych. Ponadto ustalono zasady lokalizacji oraz parametry ogrodzeń, tablic informacyjnych i szyldów. W projekcie planu zakazuje się stosowania urządzeń zabezpieczających ruch pieszych i rowerzystów w kolorystyce innej niż odcienie szarości, lokalizacji nowych nadziemnych sieci infrastruktury technicznej, elektrowni wiatrowych, jak również lokalizacji tablic i urządzeń reklamowych, ogrodzeń z betonowych elementów prefabrykowanych oraz ogrodzeń innych niż ażurowe. Powyższe zapisy wyeliminują możliwość wznoszenia obiektów i instalowania urządzeń powodujących ujemne oddziaływanie na krajobraz.

Istotnym elementem kompozycji urbanistycznej wpływającym na charakter i wygląd danej przestrzeni jest zieleń. W projekcie planu ustala się zachowanie udziału powierzchni biologicznie czynnej nie mniejszego niż 25% powierzchni działki na terenach MW i MW/U, 40% powierzchni działki na terenie MN oraz 30% powierzchni działki na terenach 1U/MN - 4U/MN i U. Co więcej ustala się zagospodarowanie zielenią wszystkich wolnych od utwardzenia powierzchni gruntu na terenach dróg, z uwzględnieniem wymagań sieci infrastruktury technicznej oraz przepisów odrębnych. Prognozuje się, że wprowadzenie nasadzeń roślinności, w tym zieleni towarzyszącej zabudowie i terenom komunikacji, pozwoli na zwiększenie atrakcyjności krajobrazu oraz wpłynie pozytywnie na estetykę nowo zainwestowanych terenów.

6.3. Oddziaływanie na powietrze

Na etapie realizacji dopuszczonych w projekcie planu inwestycji wpływ na stan czystości powietrza będzie miała emisja zanieczyszczeń gazowych i pyłowych, o charakterze nieorganizowanym,

związana z robotami budowlanymi. Zagrożeniem jakości powietrza będą prace przy użyciu specjalistycznego sprzętu budowlanego, transport i przeładunek materiałów budowlanych. Wpływ na skalę emisji będą miały warunki atmosferyczne, takie jak: wilgotność powietrza, częstość, wielkość i rodzaj opadów, temperatura powietrza, siła i częstość występowania wiatrów. Wyżej wymienione oddziaływania będą miały charakter krótkoterminowy i wystąpią jedynie w fazie realizacji inwestycji. Lokalizacja nowej zabudowy wiązać się będzie z powstaniem źródeł emisji zanieczyszczeń gazowych i pyłowych, jakimi są indywidualne instalacje grzewcze budynków. Będą z nich emitowane zanieczyszczenia powstające na skutek spalania paliw, tj. SO₂, NO₂, CO, CO₂ oraz pyły. Zaznacza się, że w odniesieniu do eksploatacji systemów grzewczych należy uwzględnić ograniczenia i zakazy wynikające z przepisów odrębnych, tj. uchwały Nr XXXIX/941/17 Sejmiku Województwa Wielkopolskiego z dnia 18 grudnia 2017 r. w sprawie wprowadzenia, na obszarze województwa wielkopolskiego, ograniczeń lub zakazów w zakresie eksploatacji instalacji, w których następuje spalanie paliw.

Dodatkowy wpływ na stan czystości powietrza na przedmiotowym terenie będzie wywierać emisja spalin z pojazdów poruszających się drogami, obsługującymi działki znajdujące się w granicach opracowania oraz jego sąsiedztwie. Podstawowymi zanieczyszczeniami charakterystycznymi dla komunikacji samochodowej są: tlenki azotu (NO_x), powstające podczas spalania paliw w silnikach, związki ołowiu powstające podczas spalania benzyn etylizowanych, tlenki siarki (SO_x), z przewagą dwutlenku siarki (SO₂), powstające podczas spalania oleju napędowego oraz węglowodory związane z pracą silników wykorzystujących jako paliwo gaz LPG. Na ilość emitowanych przez pojazdy zanieczyszczeń mają wpływ takie czynniki, jak: rodzaj spalanego paliwa, rozwiązania konstrukcyjne silnika i układu paliwowego, pojemność silnika, moc i związane z nimi zużycie paliwa, konstrukcja układu wydechowego (katalizator), stan techniczny silnika i innych podzespołów, prędkość jazdy, technika jazdy, płynność jazdy. Wpływ na skalę emisji będą miały również aktualne warunki atmosferyczne. W związku z tak dużą ilością zmiennych dokładne oszacowanie ilości wprowadzanych do powietrza substancji nie jest możliwe. Niemniej jednak z uwagi na możliwość realizacji na przedmiotowym terenie nowej zabudowy przewiduje się, że ruch komunikacyjny na istniejących i projektowanych trasach komunikacyjnych zwiększy się, zatem stan jakości powietrza na omawianym terenie może ulec pogorszeniu. Do czasu utwardzenia dróg uciążliwością będzie przede wszystkim zapylenie.

Ocenia się, że wyżej opisane oddziaływanie na powietrze w przypadku ruchu komunikacyjnego będzie miało charakter bezpośredni, długoterminowy i zmienny w ciągu doby, natomiast w odniesieniu do emisji z urządzeń grzewczych – charakter sezonowy.

Na etapie planowania inwestycji zaleca się projektowanie linii zabudowy z uwzględnieniem głównych kierunków panujących wiatrów, w taki sposób, aby zapewnić „przewietrzanie” terenów, jak również projektowanie możliwie największych powierzchni terenów zieleni. Roślinność, zwłaszcza wysoka, będzie miała duże znaczenie przy oczyszczaniu powietrza z pyłów i kurzu, poprzez gromadzenie ich na powierzchni liści oraz jednoczesnej produkcji tlenu.

6.4. Oddziaływanie na klimat

Inwestycje dopuszczone do realizacji na obszarze opracowania projektu planu spowodują modyfikację warunków klimatu lokalnego w zakresie zmiany temperatury oraz wilgotności powietrza, w wyniku zwiększenia powierzchni utwardzonych oraz wzrostu emisji ciepła, pochodzącego ze spalania paliw do celów grzewczych. Należy spodziewać się, że emisja ciepła do atmosfery na skutek realizacji projektowanych inwestycji ograniczy się do obszarów podlegających przekształceniu, a zatem nie spowoduje zmian klimatu na większą skalę.

W celu zapewnienia równowagi dla lokalnego mikroklimatu w projekcie planu ograniczono maksymalną powierzchnię zabudowy do 50% powierzchni działki na terenach MW, MW/U, U i 1U/MN - 4U/MN oraz do 30% powierzchni działki na terenie MN, jak również ustalono zachowanie udziału powierzchni biologicznie czynnej nie mniejszego niż 25% powierzchni działki na terenach MW i MW/U, 40% powierzchni działki na terenie MN oraz 30% powierzchni działki na terenach 1U/MN - 4U/MN i U, co zminimalizuje negatywne oddziaływanie mogące wynikać ze wzrostu powierzchni utwardzonych.

Ponadto, do zminimalizowania potencjalnego negatywnego oddziaływania skutków realizacji planowanych inwestycji przyczynią się zapisy projektu planu, w których ustalono zagospodarowanie zielenią wszystkich wolnych od utwardzenia powierzchni gruntu na terenach dróg, z uwzględnieniem wymagań sieci infrastruktury technicznej oraz przepisów odrębnych. Realizacja nasadzeń zieleni na terenach wolnych od zabudowy będzie skutkować pochłanianiem gazów cieplarnianych emitowanych przez źródła grzewcze budynków oraz ruch komunikacyjny. Do zmniejszenia emisji gazów cieplarnianych przyczyni się również stosowanie indywidualnych systemów grzewczych na paliwa charakteryzujące się niskimi wskaźnikami emisji oraz urządzeń wytwarzających energię z alternatywnych źródeł energii.

Zgodnie ze „Strategicznym planem adaptacji dla sektorów i obszarów wrażliwych na zmiany klimatu do roku 2020 z perspektywą do roku 2030”, wykonanym przez Ministerstwo Środowiska sektor budownictwa jest szczególnie wrażliwy na kilka elementów klimatu, zwłaszcza na wiatry i opady. Oddziaływanie tych czynników klimatycznych powinna znaleźć swoje odbicie w zakresie projektowania zarówno posadowienia, jak i konstrukcji niosącej budowli. Oddziaływanie deszczy jest szczególnie ważne w odniesieniu do problemu sprawności sieci kanalizacyjnych oraz występowania osuwisk skarp. Prognozy odnośnie wiatrów wskazują na nasilanie się zjawisk takich jak trąby powietrzne lub huragany, aczkolwiek trudno jest określić strefy szczególnie zagrożone tym zjawiskiem. Zwrócić należy uwagę na dużą dynamikę zmian warunków klimatycznych, które mogą negatywnie wpływać zarówno na wykonawstwo robót, jak i na właściwości wyrobów budowlanych w tym ich trwałość.

6.5. Oddziaływanie na wody

JCWP Wełna do Lutomni należy do wód wrażliwych na zanieczyszczenie związkami azotu ze źródeł rolniczych. W projekcie planu nie wprowadza się funkcji rolniczej terenu, zatem realizacja ustaleń projektu nie będzie powodowała dopływu zanieczyszczeń biogenych pochodzenia rolniczego do wód.

Dla wyznaczonych w projekcie planu terenów zabudowy ustala się zaopatrzenie w wodę z sieci wodociągowej oraz odprowadzanie ścieków bytowych i przemysłowych do sieci kanalizacji sanitarnej. We wschodniej części przedmiotowego obszaru znajduje się sieć wodociągowa i kanalizacji sanitarnej, zatem po ich rozbudowie na terenie projektu planu nie będzie możliwości prowadzenia nieodpowiedniej gospodarki wodno-ściekowej.

Istotnym problemem występującym na obszarze opracowania jest wysoki poziom zalegania wód podziemnych w zachodniej części przedmiotowego terenu. Zgodnie z informacjami zawartymi na Mapie Hydrograficznej Polski w zachodniej części analizowanego obszaru należy spodziewać się zalegania I poziomu wód gruntowych na głębokości mniejszej niż 1,0 m p.p.t. Z tego względu, w czasie intensywnych opadów, istnieje ryzyko wystąpienia lokalnych podtopień. W związku z lokalnymi uwarunkowaniami, tj. wysokim poziomem wód gruntowych, a także możliwością okresowego zalegania wód, bądź zalewania wodami opadowymi i roztopowymi, sposób posadowienia budynków w tej części obszaru objętego opracowaniem należy uzależnić od warunków gruntowych i poziomu wód gruntowych. W przypadku lokalizacji zabudowy, w tym kondygnacji podziemnych, należy zastosować odpowiednie środki techniczne i technologiczne, takie jak: odpowiednie dobranie i wykonanie izolacji przeciwwodnych w podziemnej części budynków, zastosowanie środków zwiększających wodoszczelność i obniżających nasiąkliwość betonu.

Na skutek realizacji planowanej zabudowy oraz dróg nastąpi uszczelnienie gruntu poprzez obiekty budowlane oraz towarzyszące im powierzchnie utwardzone, co będzie skutkowało pozbawieniem go naturalnych zdolności filtracyjnych i ograniczeniem spływu wód opadowych i roztopowych. Obszar objęty opracowaniem projektu planu nie jest wyposażony w sieć kanalizacji deszczowej, zatem odprowadzanie wód opadowych i roztopowych z projektowanych terenów zabudowy będzie odbywać się w granicach działki budowlanej, zgodnie z przepisami odrębnymi, tj. rozporządzeniem Ministra Infrastruktury z dnia 12 kwietnia 2002 r. w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie. Według ustaleń § 28 ww. rozporządzenia działka budowlana, na której sytuowane są budynki, powinna być wyposażona w kanalizację umożliwiającą odprowadzenie wód opadowych do sieci kanalizacji deszczowej lub ogólnospławnej. W przypadku budynków niskich lub budynków, dla których nie ma możliwości przyłączenia do sieci kanalizacji

deszczowej lub ogólnospławnej, dopuszcza się odprowadzenie wód opadowych na własny teren nieutwardzony, do dołów chłonnych lub do zbiorników retencyjnych. Należy zaznaczyć, że ze środowiskowego punktu widzenia korzystniejsze jest zagospodarowanie wód opadowych i roztopowych na terenie, z uwagi na spowolnienie tempa spływu od odbiornika oraz naturalne oczyszczanie wód opadowych na miejscu, przed odprowadzeniem do odbiornika, poprzez spływ przez powierzchnie zadarnione. W związku ze wspomnianymi wyżej lokalnymi uwarunkowaniami, zaleca się lokalizację zbiorników retencyjnych, w tym w formie placów deszczowych, indywidualnie dla każdej inwestycji, lokalizację zbiorników retencyjnych lub jednego zbiornika obsługującego kilka inwestycji jednocześnie, jak również zastosowanie rozwiązań opóźniających spływ wód opadowych z terenu inwestycji. Realizacja zbiorników retencyjnych przyczyni się do zatrzymania wód opadowych i roztopowych w granicach przedmiotowych działek i ustabilizowania poziomu wód gruntowych.

Ponadto stabilizująco na poziom wód gruntowych wpłynie określenie wielkości powierzchni zabudowy w odniesieniu do powierzchni działki nie większej niż 50% powierzchni działki na terenach MW, MW/U, U i 1U/MN - 4U/MN oraz 30% powierzchni działki na terenie MN, jak również ustalenie udziału powierzchni biologicznie czynnej nie mniejszego niż 25% powierzchni działki na terenach MW i MW/U, 40% powierzchni działki na terenie MN oraz 30% powierzchni działki na terenach 1U/MN - 4U/MN i U. Realizacja powyższych ustaleń projektu planu pozwoli na przenikanie wód opadowych i roztopowych w głąb profilu glebowego. W przypadku realizacji miejsc postojowych na terenie działki zaleca się stosowanie nawierzchni trawiastych, z elementów ażurowych lub innych nawierzchni przepuszczających wodę w celu ograniczenia do minimum uszczelnienie terenu.

W celu zminimalizowania ryzyka wystąpienia potencjalnego zanieczyszczenia środowiska gruntowo-wodnego w fazie realizacji inwestycji, wykonawca powinien odizolować zaplecze budowlane od gruntu i wód gruntowych. Miejsce składowania materiałów budowlanych należy odpowiednio uszczelnić i zabezpieczyć za pomocą geosyntetyków, natomiast materiały wykorzystywane w trakcie budowy należy przechowywać w szczelnych kontenerach i pojemnikach spełniających wymagania przeciwpożarowe i ochrony środowiska.

Przewiduje się, że realizacja planowanej zabudowy, przy zastosowaniu odpowiednich rozwiązań technicznych i technologicznych ograniczających nadmierny, niekontrolowany spływ wód opadowych i roztopowych z nawierzchni utwardzonych, nie wpłynie znacząco negatywnie na stan zbiorników wodnych zlokalizowanych w sąsiedztwie obszaru objętego projektem planu.

W zakresie funkcjonowania dopuszczonych w projekcie planu instalacji wytwarzających energię z alternatywnych źródeł energii, przewiduje się, że z uwagi na ich charakter nie będzie ono przyczyniało się do zanieczyszczenia wód.

Obszar objęty projektem planu zlokalizowany jest w granicach udokumentowanego Głównego Zbiornika Wód Podziemnych nr 143 Subzbiornik Inowrocław - Gniezno, w związku z czym wszelkie działania inwestycyjne powinny uwzględniać konieczność ochrony wód podziemnych i powierzchniowych, tak aby planowany sposób zagospodarowania przestrzennego nie stanowił dla nich zagrożenia. Wszelkie działania związane z realizacją i funkcjonowaniem inwestycji powinny zapewniać eliminację potencjalnych zanieczyszczeń środowiska gruntowo-wodnego, celem zachowania właściwych parametrów fizyko-chemicznych wód podziemnych.

W związku z przytoczonymi ustaleniami projektu planu oraz zaleceniami dotyczącymi minimalizacji negatywnego oddziaływania planowanych inwestycji, zakłada się, że realizacja ustaleń projektu planu nie przyczyni się do nieosiągnięcia celów środowiskowych określonych dla JCW, w obrębie których zlokalizowany jest przedmiotowy obszar. Projekt planu poprzez odpowiednie zapisy z zakresu gospodarki wodno-ściekowej oraz ochrony powierzchni ziemi skutecznie zminimalizuje ryzyko pogorszenia stanu jakościowego i ilościowego wód.

6.6. Oddziaływanie na zasoby naturalne

Na obszarze opracowania projektu planu nie występują złoża kopalin oraz obszary mające status obszarów górniczych, w związku z tym nie przewiduje się oddziaływania na te zasoby naturalne. Oddziaływanie na inne zasoby naturalne zostało określone pozostałych punktach rozdziału 6.

6.7. Oddziaływanie na rośliny, zwierzęta, różnorodność biologiczną

Ze względu na istniejący duży stopień przekształcenia antropogenicznego przedmiotowego terenu nie przewiduje się wystąpienia znaczącego wpływu realizacji ustaleń projektu planu na florę, faunę i różnorodność biologiczną.

Faza realizacji ustaleń projektu planu spowoduje częściowe zmniejszenie powierzchni biologicznie czynnej na dotychczas niezainwestowanych terenach przeznaczonych w projekcie pod zabudowę. Powstanie nowej zabudowy doprowadzi do zmiany charakteru roślinności występującej na tych terenach. Istniejąca szata roślinna zostanie w sposób trwały zmieniona i zastąpiona roślinnością towarzyszącą budynkom oraz terenom komunikacji, reprezentowaną w dużej mierze przez gatunki obce rodzimej flory, tj. gatunki ozdobne. Wnikanie gatunków obcych może mieć również miejsce na etapie budowy budynków, w związku z zawleczeniem gatunków antropofitów podczas nawożenia ziemi, przenoszeniem diaspor na kołach sprzętu i odzieży ludzi itp., a także na etapie eksploatacji inwestycji. Do obsadzania terenów wolnych od utwardzenia wskazane jest wprowadzanie zieleni charakteryzującej się odpowiednim doбором i zróżnicowaniem gatunkowym oraz gęstością nasadzeń. Istotne jest również jej dostosowanie do warunków siedliskowych panujących na danym terenie. Z czasem wprowadzona zieleń pozwoli wzbogacić walory przyrodnicze nowo zainwestowanych fragmentów obszaru opracowania.

Zmiana charakteru zieleni na działkach przeznaczonych pod inwestycje budowlane spowoduje likwidację miejsc żerowania i bytowania lokalnie występujących zwierząt, w tym gatunki chronione. Przeznaczenie terenów obecnie niezainwestowanych pod zabudowę wpłynie na uszczuplenie powierzchni ich siedlisk i żerowisk. Przewiduje się, że docelowo przedmiotowe działki zostaną ogrodzone, co utrudni migrację zwierzyny. W celu zminimalizowania negatywnego wpływu realizacji inwestycji planowanych na obszarze objętym opracowaniem, zaleca się prowadzenie prac budowlanych w terminach dostosowanych do uwarunkowań przyrodniczych, tj. poza okresami lęgowymi ptaków oraz wzmożonych wędrówek zwierząt.

Należy zaznaczyć, że zgodnie z art. 75 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska, w trakcie prac budowlanych inwestor realizujący przedsięwzięcie jest obowiązany uwzględnić ochronę środowiska. W przypadku stwierdzenia obecności gatunków dziko występujących roślin, zwierząt i grzybów podlegających ochronie gatunkowej, wymagane jest przestrzeganie zapisów ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody dotyczących zakazów oraz odstępstw od zakazów, w odniesieniu do ww. gatunków.

6.8. Oddziaływanie na dobra materialne i zabytki

W granicach obszaru objętego opracowaniem występują obiekty objęte ochroną konserwatorską: budynki mieszkalne przy ul. Polnej 4 (działka nr 12) i ul. Polnej 5 (działka nr 11). W projekcie planu zapewniono ich ochronę poprzez ustalenie zachowania lub odtworzenia (na podstawie zachowanych elementów bądź ikonografii): bryły budynków, geometrii dachów, kompozycji elewacji, historycznego wystroju architektonicznego, rozmieszczenia i podziałów otworów okiennych i drzwiowych oraz stolarki okiennej i drzwiowej. Wszelkie prace przy obiektach podlegających ochronie konserwatorskiej wymagają uzgodnienia z właściwym miejscowo konserwatorem zabytków. Realizacja powyższych zapisów projektu planu wpłynie pozytywnie na przedmiotowe zabytki.

Na terenie objętym opracowaniem projektu planu nie zewidencjonowano stanowisk archeologicznych. Należy jednak zaznaczyć, że zgodnie z art. 115 ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków (Dz. U. z 2020 r. poz. 282) o odkryciu, w trakcie prowadzenia robót budowlanych lub ziemnych, przedmiotu, co do którego istnieje przypuszczenie, iż jest on zabytkiem, należy niezwłocznie powiadomić wojewódzkiego konserwatora zabytków lub burmistrza, a także wstrzymać wszelkie roboty mogące uszkodzić lub zniszczyć znaleziony przedmiot i zabezpieczyć ten przedmiot i miejsce jego znalezienia, przy użyciu dostępnych środków.

Oddziaływanie zapisów projektu planu na dobra materialne występujące na analizowanym obszarze, rozumiane jako wytwory kultury i sztuki oraz elementy infrastruktury technicznej i społecznej, będzie wiązało się z możliwością wykonywania robót budowlanych w zakresie obiektów i urządzeń infrastruktury technicznej, co pozytywnie wpłynie na rozwój miasta Gniezna oraz na jakość życia mieszkańców.

6.9. Oddziaływanie na ludzi i klimat akustyczny

Zapisy projektu planu uwzględniają minimalizację ryzyka wystąpienia negatywnego oddziaływania planowanych inwestycji na ludzi. W projekcie planu zakazuje się lokalizacji przedsięwzięć mogących zawsze lub potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko, w rozumieniu przepisów odrębnych, tj. rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 10 września 2019 r. w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko, z wyjątkiem inwestycji celu publicznego dopuszczonych w projekcie planu. Przedmiotowe grunty nie należą do terenów potencjalnie zagrożonych ruchami masowymi lub osuwiskami, ani nie są położone w zasięgu obszarów szczególnego zagrożenia powodzią.

Przez przedmiotowy teren nie przebiegają napowietrzne linie elektroenergetyczne średnich i wysokich napięć, zatem nie przewiduje się wystąpienia negatywnego oddziaływania na miejsca dostępne dla ludzi, związanego z emisją pól elektromagnetycznych. Co więcej, aby zapobiec możliwości wystąpienia w przyszłości oddziaływania w tym zakresie, w projekcie planu zakazuje się lokalizacji nowych nadziemnych sieci infrastruktury technicznej.

Dodatkowo, zgodnie z ustaleniami projektu planu, w zagospodarowaniu terenów należy uwzględnić wymagania i ograniczenia techniczne wynikające z przebiegów sieci infrastruktury technicznej, takich jak sieć wodociągowa, kanalizacji sanitarnej, elektroenergetyczna czy gazowa, zgodnie z przepisami odrębnymi, tj. rozporządzeniem Ministra Infrastruktury z dnia 6 lutego 2003 r. w sprawie bezpieczeństwa i higieny pracy podczas wykonywania robót budowlanych (Dz. U. z 2003 r. nr 47 poz. 401), rozporządzeniem Ministra Infrastruktury z dnia 12 kwietnia 2002 r. w sprawie warunków technicznych jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie, rozporządzeniem Ministra Infrastruktury z dnia 26 października 2005 r. w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać telekomunikacyjne obiekty budowlane i ich usytuowanie (Dz. U. z 2005 r. nr 219 poz. 1864), rozporządzeniem Ministra Gospodarki z dnia 26 kwietnia 2013 r. w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać sieci gazowe i ich usytuowanie (Dz. U. z 2013 r. poz. 640) oraz normami branżowymi.

Zagospodarowanie terenu przede wszystkim nie może powodować kolizji z istniejącym uzbrojeniem naziemnym i podziemnym. Przepisy norm branżowych precyzują odległości zabudowy i innych elementów zagospodarowania terenu m.in. od sieci wodociągowych, kanalizacji sanitarnych i elektroenergetycznych. Ponadto należy uwzględnić wymagania w zagospodarowaniu terenu określane indywidualnie przez właściwego gestora sieci.

W odniesieniu do sieci gazowych, na podstawie przepisów rozporządzenia Ministra Gospodarki z dnia 26 kwietnia 2013 r. w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać sieci gazowe i ich usytuowanie, dla gazociągów należy wyznaczyć, na okres ich użytkowania, strefy kontrolowane o szerokościach zgodnych z ww. rozporządzeniem. W strefach kontrolowanych należy kontrolować wszelkie działania, które mogłyby spowodować uszkodzenie gazociągu lub mieć inny negatywny wpływ na jego użytkowanie i funkcjonowanie. W strefach kontrolowanych nie należy wznosić obiektów budowlanych, urządzać stałych składów i magazynów oraz podejmować działań mogących spowodować uszkodzenia gazociągu podczas jego użytkowania. Wszelkie prace w strefach kontrolowanych mogą być prowadzone tylko po wcześniejszym uzgodnieniu sposobu ich wykonania z właściwym operatorem sieci gazowej.

W projekcie planu dopuszcza się lokalizację stacji transformatorowych oraz przepompowni ścieków na wszystkich terenach. Z uwagi na obecnie stosowane technologie w stacjach transformatorowych oraz przepompowniach ścieków, nie przewiduje się wystąpienia ich negatywnego wpływu na środowisko.

Wpływ funkcjonowania dopuszczonych w projekcie planu instalacji wytwarzających energię z alternatywnych źródeł energii, na warunki życia ludzi, w sensie makroskalowym (regionalnym) będzie pozytywny. Eksploatacja ww. instalacji nie spowoduje znaczących emisji zanieczyszczeń powietrza atmosferycznego, wód powierzchniowych i podziemnych oraz gruntu. Ich funkcjonowanie przyczyni się do zmniejszenia zapotrzebowania na konwencjonalne źródła energii, co w efekcie wpłynie na poprawę stanu powietrza atmosferycznego.

Zakłada się wystąpienie pozytywnego wpływu realizacji ustaleń projektu planu na ludzi, z uwagi na określenie parametrów i wskaźników zagospodarowania terenów, w ramach których możliwa będzie

realizacja zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej, zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej i zabudowy usługowej.

Wpływ na klimat akustyczny obszaru opracowania projektu planu oraz generowanie wibracji będzie miał ruch komunikacyjny odbywający się istniejącymi i projektowanymi drogami, jak również ruch pociągów odbywający się liniami kolejowymi nr 353 relacji Poznań Wschód - Skandawa oraz nr 281 Oleśnica - Chojnice. Oddziaływanie ruchu drogowego będzie charakteryzowało się zmiennością w ciągu doby. Ruch pojazdów korzystających z dróg będzie większy w porze dziennej, natomiast w porze nocnej będzie znikomy.

W opracowywanym dokumencie projektuje się tereny podlegające ochronie akustycznej, tj. tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej, tereny zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej oraz tereny mieszkaniowo-usługowe. Ochrona akustyczna tych terenów uregulowana jest w przepisach odrębnych, tj. ustawie z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska, rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 14 czerwca 2007 r. w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku oraz rozporządzeniu Ministra Infrastruktury z dnia 12 kwietnia 2002 r. w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie. Należy zaznaczyć, że zakwalifikowanie danego terenu do terenów chronionych akustycznie oznacza, iż dopuszczalny poziom hałasu musi być dotrzymany na granicy tego terenu.

Zgodnie z § 11 rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 12 kwietnia 2002 r. w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie, budynek z pomieszczeniami przeznaczonymi na pobyt ludzi powinien być wznoszony poza zasięgiem zagrożeń i uciążliwości określonych w przepisach odrębnych, przy czym dopuszcza się wznoszenie budynków w tym zasięgu, pod warunkiem zastosowania środków technicznych zmniejszających uciążliwości poniżej poziomu ustalonego w przepisach odrębnych, bądź zwiększających odporność budynku na zagrożenia i uciążliwości takie jak m.in. hałas i drgania (wibracje).

Odnosząc się do wyżej wymienionych aktów prawnych, w celu ochrony klimatu akustycznego, na zagospodarowanych zgodnie z ustaleniami projektu planu terenach, należy zapewnić dopuszczalne poziomy hałasu w środowisku, jeżeli realizowane inwestycje będą tego wymagały.

Mając na uwadze obecny ruch komunikacyjny na istniejącej drodze publicznej na przedmiotowym obszarze oraz planowane zagospodarowanie terenu, jak również dane zawarte w rozdziale 2.11 niniejszej prognozy, nie przewiduje się wystąpienia przekroczeń dopuszczalnych poziomów hałasu na projektowanych terenach podlegających ochronie akustycznej w granicach opracowania.

Sąsiedztwo przedmiotowego obszaru stanowią tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej, wymagające zachowania standardów akustycznych w środowisku. Przewiduje się, że na etapie robót budowlanych, związanych z realizacją projektowanych inwestycji, warunki przebywania na obszarach przyległych do terenu budowy będą czasowo niekomfortowe z powodu zwiększonego poziomu hałasu oraz zanieczyszczenia powietrza spowodowanego emisją spalin i pyleniem. Oddziaływanie to będzie miało charakter krótkotrwały i ustanie po zakończeniu etapu budowy.

Na etapie funkcjonowania planowanej zabudowy przewiduje się wystąpienie uciążliwości związanych z ruchem samochodów na projektowanych drogach oraz działalnością ewentualnych obiektów usługowych na terenach 1U/MN - 4U/MN, U i MW/U. Zgodnie z ustaleniami projektu planu na terenach 1U/MN - 4U/MN, U i MW/U dopuszcza się lokalizację wyłącznie usług podstawowych, przez które rozumie się handel o powierzchni sprzedaży do 400 m², gastronomię, kulturę, oświatę, opiekę nad dziećmi, opiekę zdrowotną (z wyjątkiem szpitali) i społeczną, obsługę bankową, turystykę, sport, usługi: pocztowe, telekomunikacyjne, biurowe, fryzjerskie, kosmetyczne, pralnicze, krawieckie, szewskie, kaletnicze. Potencjalne negatywne oddziaływanie na otoczenie będzie występowało tylko w godzinach funkcjonowania obiektów usługowych. Nie przewiduje się, aby powodowało ono przekroczenia dopuszczalnych poziomów hałasu na terenach podlegających ochronie akustycznej.

6.10. Oddziaływanie na formy ochrony przyrody oraz na cele i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 i integralność tego obszaru

W granicach opracowania projektu planu, ani w jego bliskim sąsiedztwie nie występują obszary Natura 2000, w związku z tym nie przewiduje się oddziaływania skutków realizacji ustaleń projektu planu na cele i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru.

6.11. Oddziaływanie na całokształt środowiska przyrodniczego

Przewidywane skutki oddziaływania projektu planu na całokształt środowiska oraz jego prawidłowe funkcjonowanie, w tym na obszary chronione, są zróżnicowane co do charakteru, czasu oddziaływania, odwracalności i ich zasięgu przestrzennego. Wpływ skutków realizacji ustaleń planów, na poszczególne komponenty środowiska można podzielić na: bezpośredni, pośredni, wtórny i skumulowany. Ponadto można je rozpatrywać w kontekście czasu oddziaływania:

- długoterminowego (w skali kilkudziesięciu lat),
- średnioterminowego (około 5 – 10 lat),
- krótkoterminowego (około 1 roku),
- chwilowego (około 1 doby).

Rodzaj i skalę przewidywanych oddziaływań na poszczególne komponenty środowiska przedstawiono w podrozdziałach 6.1-6.10. oraz w poniższej tabeli (Tabela 4.).

Tabela 4. Przewidywane oddziaływanie skutków realizacji projektu planu na elementy środowiska

Komponent środowiska	Rodzaj oddziaływania											Brak oddziaływania	
	bezpośrednie	pośrednie	wtórne	skumulowane	krótkoterminowe	średnioterminowe	długoterminowe	stałe	chwilowe	pozytywne	negatywne		
obszar Natura 2000													•
różnorodność biologiczna													•
ludzie		•					•				•		
zwierzęta		•		•			•					•	
rośliny	•			•			•				•		
woda		•	•				•				•		
powietrze		•		•			•		•			•	
powierzchnia ziemi	•			•			•	•				•	
krajobraz	•			•			•	•			•	•	
klimat	•			•			•	•				•	
zasoby naturalne													•
zabytki	•			•			•	•			•		
dobra materialne		•					•				•		

Źródło: opracowanie własne.

Na podstawie powyższej analizy stwierdza się, że skutki realizacji ustaleń projektu planu wpłyną pozytywnie na:

- ludzi i dobra materialne, z uwagi na określenie parametrów i wskaźników zagospodarowania terenów, w ramach których możliwa będzie realizacja zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej, zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej i zabudowy usługowej wraz z obsługą komunikacyjną,
- rośliny, z uwagi na docelowe wprowadzenie zieleni towarzyszącej budynkom,
- stan czystości wód, z uwagi na ustalenie podłączenia budynków do sieci wodociągowej i odprowadzania ścieków do sieci kanalizacji sanitarnej,
- zabytki, w związku z ustaleniem zasad ich ochrony.

Przewiduje się negatywny wpływ powstania nowej zabudowy na:

- powietrze, z uwagi na powstanie nowych źródeł zanieczyszczeń do powietrza, którymi będą źródła grzewcze budynków i pojazdy samochodowe,
- powierzchnię ziemi, ze względu na uszczelnienie gruntu w miejscach realizacji inwestycji,

- krajobraz, z uwagi na przekształcenie krajobrazu; należy zaznaczyć, że odbiór wizualny krajobrazu będzie miał charakter subiektywny,
- zwierzęta, z uwagi na częściową likwidację miejsc bytowania gatunków zwierząt,
- klimat (mikroklimat), ze względu na wzrost emisji ciepła, pochodzącego ze spalania paliw do celów grzewczych, jak również wzrost powierzchni utwardzonych.

Nie zakłada się wystąpienia znaczącego negatywnego oddziaływania skutków ustaleń projektu planu na różnorodność biologiczną, jak również obszary Natura 2000 i inne obszary chronione oraz zasoby naturalne, z uwagi na brak ich występowania w granicach obszaru opracowania.

7. Informacja o możliwym transgranicznym oddziaływaniu na środowisko

Z uwagi na położenie przedmiotowego obszaru w znacznej odległości od granicy państwa nie należy spodziewać się transgranicznego oddziaływania ustaleń projektu planu na środowisko.

8. Rozwiązania mające na celu zapobieganie, ograniczanie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko

Ustalenia projektu planu przewidują działania mające na celu zapobieganie i ograniczanie ewentualnych negatywnych oddziaływań zamierzeń inwestycyjnych na środowisko – przedstawione w rozdziale 6. niniejszej prognozy.

Dla pełnej ochrony środowiska, mającej na celu dotrzymanie standardów jakości środowiska, zarówno na obszarze opracowania planu, jak i w jego sąsiedztwie, w związku z realizacją ustalonych w planie przedsięwzięć, projekty budowlane tych inwestycji powinny zawierać zalecenia odpowiedniego doboru rozwiązań technicznych i technologicznych.

Ponadto należy uwzględnić:

- konieczność dotrzymania wszelkich obowiązujących norm dotyczących ochrony poszczególnych komponentów środowiska,
- odpowiednie wyprofilowanie powierzchni terenów, zapewniające powierzchniowy spływ wód opadowych oraz w miarę możliwości stosowanie nawierzchni przepuszczających wodę,
- zdjęcie próchniczej warstwy gleby (humusu) w miejscach posadwienia nowych budynków i wtórne jej wykorzystanie,
- obowiązek selektywnego gromadzenia odpadów i powierzenie ich wywozu i składowania wyspecjalizowanym firmom,
- właściwe rozmieszczenie obiektów budowlanych, umożliwiające przewietrzanie zabudowy względem głównych kierunków panujących wiatrów,
- prowadzenie prac ziemnych, z zachowaniem terminów tych prac, wykluczając fundamentowanie w okresie długotrwałych deszczy i roztopów wiosennych, w celu ochrony podłoża,
- stosowanie kompensacji przyrodniczej, w tym przeznaczanie powierzchni niezabudowanych i nieutwardzonych na zielen.

9. Przewidywane metody analizy skutków realizacji ustaleń projektu planu oraz częstotliwość jej przeprowadzania

Ustalenia projektu planu uwzględniają wymogi ochrony środowiska zgodnie z obowiązującymi przepisami aktów prawnych. Podczas funkcjonowania zrealizowanych przedsięwzięć na przedmiotowym terenie zawsze istnieje ryzyko wystąpienia negatywnych zjawisk dla środowiska, trudnych do określenia i zminimalizowania w zapisach ustaleń projektu planu (np. wystąpienie wypadków, pożarów lub awarii infrastruktury technicznej). Zgodnie z art. 55 ust. 5 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko, organ opracowujący projekt dokumentu jest obowiązany prowadzić monitoring skutków realizacji

postanowień przyjętego dokumentu w zakresie oddziaływania na środowisko. Monitoring ten zaleca się wykonywać raz na 4 lata w oparciu o dostępne dane o środowisku.

Monitoring skutków realizacji postanowień przyjętego dokumentu w zakresie oddziaływania na środowisko będzie polegał na analizie i ocenie stanu poszczególnych komponentów środowiska w oparciu o wyniki pomiarów uzyskanych w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska lub w ramach indywidualnych zamówień. Dokonując analizy i oceny stanu poszczególnych komponentów środowiska w oparciu o wyniki pomiarów uzyskanych w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska należy pamiętać, że muszą się one odnosić do obszaru objętego projektem planu.

Należy prowadzić bieżące analizy, które umożliwią, jeśli pojawi się taka potrzeba, wprowadzenie odpowiednich zmian i korekt do miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego. Proponuje się objęcie monitoringiem komponentów środowiska w zakresie:

- jakości wód,
- jakości (zanieczyszczenia) powietrza,
- jakości gleb,
- jakości klimatu akustycznego (oddziaływania hałasu),
- oddziaływania pól elektromagnetycznych,
- gospodarowania odpadami.

10. Rozwiązania alternatywne do rozwiązań zawartych w projekcie planu lub wyjaśnienie ich braku

Nie wskazuje się rozwiązań alternatywnych, zakładając, że omawiany projekt jest projektem jedynym, optymalnym zarówno pod względem rozwiązań funkcjonalno-przestrzennych, jak i rozwiązań ograniczających negatywne oddziaływanie na środowisko.

Przeznaczenie i zagospodarowanie terenów sąsiednich oraz przeznaczenie tego obszaru w Studium determinują proponowane w projekcie planu rozwiązania, co pozwoli na realizację planowanego sposobu zainwestowania w mieście Gniezno.

11. Streszczenie

Przedmiotem opracowania jest prognoza oddziaływania na środowisko dotycząca projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego terenu w rejonie ulicy Polnej w Gnieźnie, sporządzanego na podstawie Uchwały Nr VII/99/2019 Rady Miasta Gniezna z dnia 24 kwietnia 2019 r.

Dla przedmiotowego terenu obowiązują ustalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego terenu zabudowy mieszkaniowo-usługowej przy ul. Polnej i ul. Wrzesińskiej w Gnieźnie (mpzp057), zatwierdzonego Uchwałą Rady Miasta Gniezna Nr IX/93/2007 z dnia 30 maja 2007 r. (Dz. Urz. Woj. Wlkp. z dnia 3 grudnia 2007 r. Nr 174, poz. 3789) oraz, w niewielkiej części, miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego terenu "Cukrowni" w Gnieźnie, zatwierdzonego Uchwałą Rady Miasta Gniezna Nr XXIV/271/2008 z dnia 18 czerwca 2008 r. (Dz. Urz. Woj. Wlkp. z dnia 8 września 2008 r. Nr 149, poz. 2631).

Prognoza składa się z 11 rozdziałów.

Rozdział pierwszy stanowi wprowadzenie, w którym przedstawiono podstawy formalno-prawne, zakres i cel prognozy oraz informacje zastosowanych metodach oraz materiałach i dokumentach uwzględnionych przy jej sporządzaniu. Prognoza oddziaływania na środowisko stanowi podstawowy dokument, niezbędny do przeprowadzenia postępowania w sprawie strategicznej oceny oddziaływania na środowisko skutków realizacji polityki, strategii, planu lub programu. Obowiązek jej opracowania wynika bezpośrednio z zapisów ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz ocenach oddziaływania na środowisko oraz ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym. Zasadniczym celem prognozy oddziaływania na środowisko jest wskazanie

prawdopodobnych skutków realizacji ustaleń projektu planu na poszczególne elementy środowiska przyrodniczego.

W rozdziale drugim zaprezentowano stan środowiska na obszarze objętym projektem planu. Obszar opracowania projektu planu położony jest w centralnej części miasta Gniezno, w rejonie ulicy Polnej. Obejmuje teren o powierzchni ok. 3,8 ha. Na przedmiotowym obszarze występuje zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna, zabudowa mieszkaniowa wielorodzinna oraz budynki gospodarcze, biurowe i szklarnie wchodzące w skład gospodarstwa ogrodniczego. Zgodnie z ewidencją gruntów omawiany obszar stanowią grunty orne – RIIIa, RIIIb, RIVb, RV oraz grunty rolne zabudowane - Br-RIIIa, Br-RIIIb, Br-RV. W ciągu ulicy Polnej, we wschodniej części obszaru opracowania, występuje sieć wodociągowa, kanalizacji sanitarnej, napowietrzna sieć elektroenergetyczna niskiego napięcia, gazowa oraz telekomunikacyjna. Na omawianym terenie brak sieci kanalizacji deszczowej.

Sąsiedztwo przedmiotowego obszaru stanowią tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej, tereny ogrodów działkowych, tereny wód powierzchniowych oraz nieużytki. W odległości ok. 80 m na północ od granicy opracowania przebiega linia kolejowa nr 353 relacji Poznań Wschód - Skandawa oraz linia kolejowa nr 281 Oleśnica - Chojnice, natomiast w odległości ok. 25 m na wschód od granicy opracowania przebiega trasa Gnieźnieńskiej Kolei Wąskotorowej relacji Gniezno - Ostrowo.

Według podziału sporządzonego przez Krajowy Zarząd Gospodarki Wodnej, teren opracowania zlokalizowany jest w granicach jednolitej części wód powierzchniowych (JCWP) rzecznych Wełna do Lutomni (PLRW600025186339), na obszarze dorzecza Odry, w regionie wodnym Warty. Jednolitej części wód, na terenie której położony jest obszar objęty planem, nadano IV klasę jakości wód powierzchniowych.

Obszar objęty opracowaniem planu położony jest w zasięgu jednolitej części wód podziemnych (JCWPd) nr 42 (GW600042). Pomiar przeprowadzony w 2016 r. w punkcie monitoringowym w miejscowości Miączynek w gminie Skoki, zlokalizowanym na obszarze JCWPd nr 42, najbliższym terenu opracowania projektu planu, wykazały III końcową klasę jakości.

Teren objęty projektem planu położony jest poza obszarami chronionymi na podstawie ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody.

Rozdział trzeci obejmuje informacje o zawartości i głównych celach projektu planu. Do opracowania projektu planu przystąpiono w związku z wnioskami właścicieli części nieruchomości objętych opracowaniem, którzy wnosili o wprowadzenie na przedmiotowych terenach optymalnych możliwości inwestycyjnych, w szczególności o zmianę przeznaczenia określonego w obowiązujących planach miejscowych na cele zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej. W ślad za tym konieczne jest także zapewnienie właściwej i powiązanej z układem zewnętrznym obsługi komunikacyjnej, umożliwiającej racjonalne wydzielanie nowych działek budowlanych.

Przedmiotem ustaleń dotyczących przeznaczenia terenu są: teren zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej, oznaczony na rysunku planu symbolem MW, teren zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej lub zabudowy usługowej, oznaczony na rysunku planu symbolem MW/U, teren zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej, oznaczony na rysunku planu symbolem MN, tereny zabudowy usługowej lub zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej, oznaczone na rysunku planu symbolami 1U/MN - 3U/MN, teren zabudowy usługowej, oznaczony na rysunku planu symbolem U, teren drogi publicznej - dojazdowej, oznaczony na rysunku planu symbolem KDD oraz teren drogi wewnętrznej, oznaczony na rysunku planu symbolem KDW.

W obowiązującym dokumencie Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Gniezna, obszar objęty opracowaniem projektu planu przeznaczony jest pod zabudowę mieszkaniowo-usługową, oznaczoną symbolem „MU”. W projekcie planu przewiduje się przeznaczenie przedmiotowego obszaru pod tereny zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej, tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej oraz tereny zabudowy usługowej lub zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej wraz z ich obsługą komunikacyjną. Uchwalenie planu stanowić będzie zatem realizację polityki przestrzennej gminy wyrażonej w Studium.

W rozdziale czwartym zawarto informację dotyczącą istniejących problemów ochrony środowiska, istotnych z punktu widzenia projektu planu, do których należy: wysoki poziom zalegania wód gruntowych w zachodniej części obszaru opracowania, wzrost emisji zanieczyszczeń powietrza (emisje z indywidualnych systemów grzewczych, z ciągów komunikacyjnych), a w konsekwencji przekroczenie wymaganych prawem norm jakości powietrza atmosferycznego, wymagające prowadzenia działań na rzecz utrzymania jakości lub poprawy warunków aerosanitarnych, utrzymanie

dobrej jakości wód podziemnych, z uwagi na położenie obszaru w zasięgu występowania GZWP nr 143 Subzbiornik Inowrocław - Gniezno, osiągnięcie celów środowiskowych określonych dla JCWP, w granicach której znajduje się przedmiotowy obszar. Na przedmiotowym terenie nie występują problemy ochrony środowiska dotyczące obszarów podlegających ochronie na podstawie ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody.

Część piąta dotyczy wskazania celów ochrony środowiska ustanowionych na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym i krajowym z podaniem sposobów uwzględnienia tych celów w projekcie planu. Wykazano, iż zapisy planu gwarantują realizację głównych celów stawianych przez dokumenty rangi międzynarodowej, wspólnotowej i krajowej tj. przeciwdziałają zmianom klimatu, chronią różnorodność biologiczną, przyczyniają się do racjonalnego wykorzystania wody i energii z rozwojem energetyki odnawialnej, uporządkowania gospodarowania odpadami oraz do poprawy jakości powietrza atmosferycznego.

W rozdziale szóstym przeprowadzono analizę oddziaływania ustaleń miejscowego planu na poszczególne komponenty środowiska. Stwierdza się, że skutki realizacji ustaleń projektu planu wpłyną pozytywnie na:

- ludzi i dobra materialne, z uwagi na określenie parametrów i wskaźników zagospodarowania terenów, w ramach których możliwa będzie realizacja zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej, zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej i zabudowy usługowej wraz z obsługą komunikacyjną,
- rośliny, z uwagi na docelowe wprowadzenie zieleni towarzyszącej budynkom,
- stan czystości wód, z uwagi na ustalenie podłączenia budynków do sieci wodociągowej i odprowadzania ścieków do sieci kanalizacji sanitarnej,
- zabytki, w związku z ustaleniem zasad ich ochrony.

Przewiduje się negatywny wpływ powstania nowej zabudowy na:

- powietrze, z uwagi na powstanie nowych źródeł zanieczyszczeń do powietrza, którymi będą źródła grzewcze budynków i pojazdy samochodowe,
- powierzchnię ziemi, ze względu na uszczelnienie gruntu w miejscach realizacji inwestycji,
- krajobraz, z uwagi na przekształcenie krajobrazu; należy zaznaczyć, że odbiór wizualny krajobrazu będzie miał charakter subiektywny,
- zwierzęta, z uwagi na częściową likwidację miejsc bytowania gatunków zwierząt,
- klimat (mikroklimat), ze względu na wzrost emisji ciepła, pochodzącego ze spalania paliw do celów grzewczych, jak również wzrost powierzchni utwardzonych.

Nie zakłada się wystąpienia znaczącego negatywnego oddziaływania skutków ustaleń projektu planu na różnorodność biologiczną, jak również obszary Natura 2000 i inne obszary chronione oraz zasoby naturalne, z uwagi na brak ich występowania w granicach obszaru opracowania.

W rozdziale siódmym wykazano brak transgranicznego oddziaływania ustaleń realizacji projektu planu na środowisko.

W rozdziale ósmym przedstawiono rozwiązania mające na celu zapobieganie, ograniczanie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko w kontekście projektu planu dotyczące: konieczności dotrzymania wszelkich obowiązujących norm dotyczących ochrony poszczególnych komponentów środowiska, odpowiedniego wyprofilowania powierzchni terenów, zapewniającego powierzchniowy spływ wód opadowych oraz w miarę możliwości stosowanie nawierzchni przepuszczających wodę, zdjęcia próchnicznej warstwy gleby (humusu) w miejscach posadowienia nowych budynków i wtórne jej wykorzystania, obowiązku selektywnego gromadzenia odpadów i powierzenie ich wywozu i składowania wyspecjalizowanym firmom, właściwego rozmieszczenie obiektów budowlanych, umożliwiającego przewietrzanie zabudowy względem głównych kierunków panujących wiatrów, prowadzenia prac ziemnych, z zachowaniem terminów tych prac, wykluczając fundamentowanie w okresie długotrwałych deszczy i roztopów wiosennych, w celu ochrony podłoża, stosowania kompensacji przyrodniczej, w tym przeznaczania powierzchni niezabudowanych i nieutwardzonych na zieleń.

Rozdział dziewiąty zawiera propozycje dotyczące przewidywanych metod analizy skutków realizacji postanowień projektowanego dokumentu oraz częstotliwości jej przeprowadzania, do których należy prowadzenie bieżących analiz, które umożliwią, jeśli pojawi się taka potrzeba, wprowadzenie odpowiednich zmian i korekt do miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego. Ocenę

skutków realizacji zapisów planów zaleca się wykonywać raz na 4 lata w oparciu o dostępne dane o środowisku. Ponadto należy prowadzić bieżące analizy, które umożliwią, jeśli pojawi się taka potrzeba, wprowadzenie odpowiednich zmian i korekt do miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego. Proponuje się objęcie monitoringiem komponentów środowiska w zakresie: jakości wód, jakości (zanieczyszczenia) powietrza, jakości gleb, jakości klimatu akustycznego (oddziaływania hałasu), oddziaływania pól elektromagnetycznych i gospodarowania odpadami.

W rozdziale dziesiątym przedstawiono wyjaśnienie braku rozwiązania alternatywne do rozwiązań zawartych w projekcie planu.

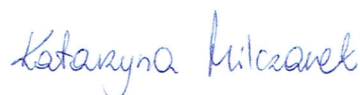
Rozdział jedenasty zawiera streszczenie w języku niespecjalistycznym.

Poznań, 9 stycznia 2020 r.

OŚWIADCZENIE AUTORA PROGNOZY ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO
DOTYCZĄCEJ PROJEKTU MIEJSCOWEGO PLANU ZAGOSPODAROWANIA
PRZESTRZENNEGO TERENU W REJONIE ULICY POLNEJ W GNIEŹNIE

Oświadczam, że jako autor prognozy spełniam wymagania, o których mowa w art. 74a ust. 2 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnieniu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2018 r. poz. 2081 ze zm.).

Jestem świadoma odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia.

Katarzyna Milczarek
mgr inż. gospodarki przestrzennej
nr dyplomu 126165 z dn. 30.06.2014r.
Uniwersytet im. A. Mickiewicza w Poznaniu